

BEHANDLING AF LUGT- OG STØJKLAGER

BILAG

KØBENHAVNS KOMMUNE

INDHOLDSFORTEGNELSE

BILAG 1 – METODE	5
1.1 GENERELT FOR BORGERRÅDGIVERENS EGEN DRIFT-UNDERSØGELSER	5
1.2 DENNE UNDERSØGELSESMETODE	5
1.3 REAKTIONSMIDLER OG BEDØMMELSESGRUNDLAG	5
BILAG 2 – BORGERRÅDGIVERENS HØRINGSBREV AF 18. SEPTEMBER 2014	7
BILAG 3 – UDTALELSE AF 21. NOVEMBER 2014 FRA FORVALTNINGERNE	14
BILAG 4 – BORGERRÅDGIVERENS BREV AF 19. MAJ 2015 TIL FORVALTNINGERNE MED SUPPLERENDE SPØRGSMÅL	20
BILAG 5 – UDTALELSE AF 17. JUNI 2015 FRA FORVALTNINGERNE	22
BILAG 6 – RESTAURATIONSPLAN FOR KØBENHAVNS KOMMUNE, NOVEMBER 2013	30
BILAG 7 – PRAKSIS FRA STATSFORVALTNINGEN HOVEDSTADEN (ANONYMISERET FORM)	62
BILAG 8 – UDTALELSE AF 17. SEPTEMBER 2015 FRA FORVALTNINGERNE	72
BILAG 9 – UDDYBENDE BEMÆRKNINGER FRA KULTUR- OG FRITIDSFOR- VALTNINGEN AF 4. APRIL 2016	75
BILAG 10 – TEKNIK- OG MILJØFORVALTNINGENS BREV AF 9. JUNI 2016	76

BILAG I – METODE

I.1 GENERELT FOR BORGERRÅDGIVERENS EGEN DRIFT-UNDERSØGELSER

Borgerrådgiverens generelle egen drift-undersøgelser indledes med en høring af den eller de involverede forvaltninger i Københavns Kommune. For hver forvaltning, som inddrages, høres såvel forvaltningens direktion som eventuelle relevante decentrale enheder.

I høringsbrevet beskriver Borgerrådgiveren i generelle vendinger temaet for undersøgelsen og beder om en række oplysninger og dokumentationsmateriale, herunder eventuelt om udlån af relevante sagsakter til nærmere undersøgelse.

På baggrund af denne dokumentationsindsamling udarbejder Borgerrådgiveren en foreløbig rapport, som sendes til forvaltningen med henblik på forvaltningens og eventuelle decentrale enheders bemærkninger til rapportens faktiske oplysninger.

Den foreløbige rapport vil også indeholde de udtalelser (herunder kritik/henstilling), som Borgerrådgiveren forventer at fremkomme med, men disse har netop en foreløbig karakter, eftersom faktuelle oplysninger i rapporten kan korrigeres gennem forvaltningens bemærkninger. Forvaltningen informeres således allerede på dette tidspunkt om det forventede udfald af undersøgelsen.

Efter modtagelse af forvaltningens eventuelle bemærkninger indarbejder Borgerrådgiveren forvaltningens bemærkninger til de faktiske forhold og foretager eventuelle ændringer i undersøgelsens konklusioner, som disse måtte give anledning til. Borgerrådgiveren udarbejder på denne baggrund den endelige rapport. Rapporten er stilet til den involverede forvaltning og eventuelle decentrale enheder.

I nogle tilfælde kan den endelige rapport indeholde uafklarede spørgsmål eller af andre grunde kræve en opfølgning, f.eks. fordi Borgerrådgiveren har bedt om en underretning om, hvad en henstilling giver anledning til. I disse tilfælde vil den endelige rapport følges op af en (eller flere) opfølgingsrapport(er), indtil alle forhold i undersøgelsen er afklaret.

I.2 DENNE UNDERSØGELSESMETODE

Denne undersøgelse er gennemført efter de generelle principper, som er beskrevet ovenfor.

Borgerrådgiverens høringsbrev og forvaltningernes hørings svar er indsat som bilag 4 og 5.

I.3 REAKTIONSMIDLER OG BEDØMMELSESGRUNDLAG

Borgerrådgiverens reaktionsmidler er de samme som Folketingets Ombudsmands. Borgerrådgiveren kan således udtale kritik og komme med henstillinger til Københavns Kommune. Kritik er udtryk for en faglig vurdering af, at regler og retningslinjer mv. ikke er overholdt.

Borgerrådgiveren kan henstille til kommunen at ændre procedurer eller lignende på et givent område. Derudover kan Borgerrådgiveren påpege mere generelle problemstillinger i sin årsberetning, som afgives til Borgerrepræsentationen.

Borgerrådgiveren har i forbindelse med sin egen drift-virksomhed lagt sig fast på en sproglig skala for graduering af kritikens alvorlighed. Skalaen omfatter konstateringer af, at noget er uheldigt, konstateringer af begåede fejl, at noget er beklageligt, meget beklageligt, kritisabelt, meget kritisabelt eller stærkt kritisabelt. Skalaen med bemærkninger er indsat i hovedrapporten.

Bedømmelsesgrundlaget for Borgerrådgiveren er det samme som Folketingets Ombudsmands, nemlig skreven ret (herunder love, bekendtgørelser, cirkulærer og vejledninger), god forvaltningsskik samt overordnede humanitære og medmenneskelige betragtninger. Hertil kommer Københavns Kommunes værdigrundlag, og andre politisk vedtagne retningslinjer. Borgerrådgiveren bestræber sig desuden på at anvende samme målestok for sine vurderinger som Folketingets Ombudsmand.

Borgerrådgiverens opgave er at undersøge, om kommunens forvaltninger og institutioner overholder gældende lovgivning, god forvaltningsskik, kommunens vedtagne politikker og beslutninger om serviceniveau og -standard. Borgerrådgiveren har således ikke særligt til opgave at komme med ros eller lignende tilkendegivelser om positive forhold.

Borgerrådgiverens rapporter om egen drift-undersøgelser vil derfor ikke indeholde ros (i hvert fald ikke i videre omfang), og læseren bør notere sig, at fraværet af ros ikke er ensbetydende med, at Borgerrådgiveren alene har konstateret negative forhold i forbindelse med sin undersøgelse.

BILAG 2 – BORGERRÅDGIVERENS HØRINGSBREV AF 18. SEPTEMBER 2014

KØBENHAVNS KOMMUNE
Borgerrådgiveren

Kultur- og Fritidsforvaltningens direktion
Teknik- og Miljøforvaltningens direktion

Sendt pr. e-mail

18-09-2014

Sagsnr.
2012-167273

Dokumentnr.
2012-167273-9

Vedrørende generel egen driftundersøgelse om vejledning og sagsbehandling i øvrigt i forhold til sager vedrørende lugt- og støjklager fra brugere og naboer til bevärtninger i København

Indledning

Borgerrådgiveren kan af egen drift iværksætte undersøgelser af konkrete og generelle forhold samt gennemføre inspektioner i Københavns Kommune. Kompetencen følger af vedtægt for Borgerrådgiveren §§ 12-13, som lyder således:

”§ 12. Borgerrådgiveren kan af egen drift optage en konkret sag til undersøgelse, når der må formodes at foreligge et principielt aspekt, eller såfremt der efter de foreliggende oplysninger må antages at være tale om grove eller væsentlige fejl.

Stk. 2. Borgerrådgiveren kan af egen drift gennemføre generelle undersøgelser af udvalgte forvaltningsområder efter samråd med Borgerrådgiverudvalget.

§ 13. Borgerrådgiveren kan foretage inspektioner af institutioner, virksomheder samt tjenestesteder, der hører under Borgerrepræsentationens virksomhed.”

På mødet i Borgerrådgiverudvalget den 26. oktober 2012 drøftede Borgerrådgiveren og udvalget en plan for udmøntningen af egen driftskompetencen i 2013 for så vidt angår generelle undersøgelser og inspektioner.

Af planen for 2013 fremgår, at Borgerrådgiveren indleder en generel undersøgelse om vejledning og sagsbehandling i øvrigt i forhold til bevillingssager, hvori indgår mulige nabogener fra bevillingsansøger.

Jeg iværksætter undersøgelsen med dette brev.

Om undersøgelsens tema og anmodning om oplysninger

Formålet med undersøgelsen er at undersøge, hvorledes lugt- og/eller støjklager fra brugere og naboer til bevärtninger behandles i forvaltningerne, herunder hvordan de indgår i behandlingen af ansøgninger om bevillinger. Undersøgelsen tager udgangspunkt i nedenstående regler men er ikke begrænset hertil.

Borgerrådgiveren

Vester Voldgade 2A
1552 København V

Telefon
33661400

E-mail
borgerraadgiveren@kk.dk

EAN nummer
5798009800053

www.borgerraadgiver.kk.dk

Vedrørende partsbegrebet

Det forvaltningsretlige partsbegreb stiller krav om, at der foreligger en væsentlig og individuel interesse hos den fysiske eller juridiske person, som ønsker at gøre brug af forvaltningslovens partsbeføjelser såsom partshøring og begrundelse.

Det fremgår af Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002) s. 65 at:

”Kerneområdet er således afgørelsens adressat. Også andre end adressater kan imidlertid være parter. Her må man så gribe til de underliggende kriterier og vurdere den mulige parts tilknytning til og interesse i sagen, hvilket i hovedsagen vil sige om den pågældende kan anses for at have en væsentlig og individuel interesse i sagen og dens udfald (...).”

I en sag vedrørende ansøgning om bevilling mv. er adressaten selvfølgelig ansøgeren, som dermed også er part i den enkelte sag. Spørgsmålet er herefter om der udover selve ansøgeren, er andre fysiske eller juridiske personer, som har en væsentlig og individuel interesse i den pågældende sag, og derfor også skal anses for at være parter i sagen.

Kriteriet om en væsentlig interesse indebærer, at afgørelsen på ansøgningen om bevilling mv. skal berøre den fysiske eller juridiske persons forhold med en vis intensitet og styrke. Som udgangspunkt skal der derfor være et vist direkte forhold mellem den involverede interesse i sagen og den person, som ønsker at opnå partstatus. En person kan dog også opnå partsstatus, hvis der er tale om en afledet interesse i form af f.eks. konkrete og væsentlige gener.

Som nævnt ovenfor skal interessen ikke alene være væsentlig men også individuel, hvilket indebærer, at der skal være en direkte sammenhæng mellem forvaltningsafgørelsen og den interesse, som den pågældende person ønsker at beskytte.

Den offentlige myndighed skal i hvert enkelt tilfælde foretage en konkret vurdering, om den fysiske eller juridiske person opfylder de nævnte kriterier og dermed bør anses for parter i sagen.

Kultur- og Fritidsforvaltningen, Bevillingsnævnets Sekretariat har forinden iværksættelsen af denne undersøgelse fremsendt en udtalelse af 5. juli 2012 fra det kommunale tilsyn under Statsforvaltningen Hovedstaden. Udtalelsen vedrører spørgsmålene om Københavns Kommune burde have anset en ejerforening som part og dermed foretaget en partshøring af ejerforeningen, før kommunen udstedte en alkoholbevilling til et værtshus. Det pågældende værtshus var en del af ejerforeningen. Det fremgår af udtalelsen, at:

Side 2 af 7

”...

Statsforvaltningen har tidligere i udtalelse af 7. oktober 2004, taget stilling til kommunens pligt til at partshøre naboer forud for meddelelse af alkoholbevilling.

Statsforvaltningen udtalte, at naboer, herunder en overbo/underbo, til den restauration ikke *i almindelighed* skal tillægges partsstatus i forbindelse med kommunens behandling af en ansøgning om alkoholbevilling i henhold til restaurationsloven.

Der henvises til udtalelsen af 7. oktober 2004, som er vedlagt i kopi.

Statsforvaltningen finder ikke, at der i denne sag foreligger oplysninger om *særlige forhold*, der giver statsforvaltningen grund til at antage, at kommunen burde have anset ejerforeningen som part og foretaget partshøring inden meddelelse af bevillingen.

Det skal hertil bemærkes, at statsforvaltningen ikke finder, at det forhold, at det omhandlede værtshus er en del af ejerforeningen, i sig selv kan medføre en anden vurdering af sagen.

Statsforvaltningen har herved lagt vægt på, at den meddelte alkoholbevilling ikke medfører en tilsidesættelse af bevillingshavers forpligtelse til fortsat at overholde de for ejerforeningen gældende vedtægter, husordenregler og andre indgåede kontrakter.”

Statsforvaltningen Hovedstaden udtaler således, at naboer til en restauration *i almindelighed* ikke tillægges partsstatus i en sag, hvor restaurationen har ansøgt om alkoholbevilling. Samtidig fastslår statsforvaltningen, at der kan foreligge *særlige forhold*, som kan betyde, at naboer har partsstatus, og dermed opnå ret til at nyde godt af retsgarantierne i bl.a. forvaltningsloven. I den pågældende sag forelå der ikke sådanne særlige forhold, og statsforvaltningen uddyber ikke hvilke forhold, der kan udgøre sådanne særlige forhold.

Konklusionen er efter min opfattelse, at naboer, herunder overboer og underboer, ikke automatisk falder uden for partsbegrebet og derfor ikke har partsrettigheder i alkoholbevillingssager. I hver enkel sag skal der således tages stilling til, om der foreligger særlige forhold, der bevirker, at en eller flere fysiske eller juridiske personer har en sådan væsentlig og individuel interesse i sagen og dens udfald, at de har status som parter.

Side 3 af 7

Dette gælder naturligvis navnlig fysiske eller juridiske personer, som har tilkendegivet personlige interesser i sagen, men det påhviler også kommunen *på eget initiativ* at undersøge, om der eksisterer fysiske eller juridiske personer, som har partsstatus, selv om dette i praksis kan være en vanskelig opgave.

Vedrørende vejledning

Efter § 7, stk. 1, i forvaltningsloven er en offentlig myndighed forpligtet til at vejlede og yde bistand til borgere, som henvender sig med spørgsmål inden for myndighedens sagsområde. Denne forpligtelse gælder efter forvaltningslovens ordlyd alene i sager, hvor der vil blive truffet en afgørelse. Princippet om god forvaltningsskik foreskriver imidlertid, at myndighedens forpligtelse til at vejlede og yde bistand også gælder i andre tilfælde. Det fremgår således Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002) s. 379 at:

”Pligten foreligger herefter når parten i en konkret sag der er eller vil kunne komme til behandling hos forvaltningsmyndigheden, udtrykkeligt anmoder om oplysninger vedrørende fortolkning og udfyldning af regelgrundlaget, og om praksis og formalia som har klar betydning for partens varetagelse af sine interesser under sagen.”

Herudover medfører princippet om god forvaltningsskik, at en offentlig myndighed bl.a. skal sørge for at fremstå så åben som muligt og skabe tillid i forholdet til borgerne.

Vedrørende Borgerrådgiverens anmodning om udtalelse og dokumentation

Jeg beder forvaltningerne i en samlet udtalelse om generelt at oplyse følgende:

- Hvordan forløber en typisk sag hos Teknik- og Miljøforvaltningen, Center for Miljøbeskyttelse, hvor der klages over lugt- og/eller støjgener fra en beværtning med en eksisterende bevilling eller en verserende ansøgning om bevilling mv., (herunder vejledning, sagsoplysning, procedure)
- Hvordan registrerer Teknik- og Miljøforvaltningen, Center for Miljøbeskyttelse klager over lugt- og/eller støjgener fra en beværtning med henblik på at udstede et gult kort ved et uacceptabelt niveau af gener
- Hvordan vejleder Teknik- og Miljøforvaltningen, Center for Miljøbeskyttelse borgere, der har indgivet en klage, om muligheden for, at de kan have partsstatus i en senere bevillingssag

- Hvordan vejleder Teknik- og Miljøforvaltningen, Center for Miljøbeskyttelse borgere, der har indgivet en klage, om hvad der videre sker med klagen internt i kommunen, og om hvordan klagen evt. kan få betydning for en bevillingssag
- Hvordan sikrer forvaltningerne, at ovenfor nævnte bestemmelser i bl.a. forvaltningsloven iagttages under behandlingen af sagerne, herunder vurderingen af om der findes en eller flere fysiske eller juridiske personer med partsstatus samt dokumentationen for sådanne overvejelser
- Hvad er status for arbejdet med "Gul kort" ordningen, der efter Restaurationsplanen for Københavns Kommune skal udarbejdes i et samarbejde mellem Kultur- og Fritidsforvaltningen, Bevillingsnævnets Sekretariat, Teknik- og Miljøforvaltningen samt øvrige interessenter
- Er der udarbejdet retningslinjer for samarbejdet mellem Teknik- og Miljøforvaltningen, Center for Miljøbeskyttelse og Kultur- og Fritidsforvaltningen, Bevillingsnævnet vedrørende lugt- og/eller støjklager fra brugere og naboer. Herunder hvordan det sikres, at information i klagerne videresendes til bevillingsnævnet med henblik på, at informationen kan indgå i behandlingen af nye ansøgninger eller fornyelse af allerede eksisterende bevillinger under "Gult kort" ordningen (hvis dette er tilfældet beder jeg forvaltningerne om at fremsende kopi af sådanne retningslinjer)
- Er der udarbejdet retningslinjer for, hvordan oplysninger fra klager skal indgå i bevillingsnævnets behandling af nye ansøgninger eller fornyelse af allerede eksisterende bevillinger under "Gult kort" ordningen (hvis dette er tilfældet beder jeg forvaltningerne om at fremsende kopi af sådanne retningslinjer)
- Er der udarbejdet retningsretningslinjer for det efterfølgende tilsyn med beværtninger, som forvaltningerne har modtaget klager over (hvis dette er tilfældet beder jeg forvaltningerne om at fremsende kopi af sådanne retningslinjer)
- Er der udarbejdet retningslinjer for, hvordan der sker tilbagemeldinger fra arbejdet i Samarbejdsforum for nattelivet i Indre By til forvaltningernes politiske udvalg og Kultur- og Fritidsforvaltning, Bevillingsnævnet (hvis dette er tilfældet beder jeg forvaltningerne om at fremsende kopi af sådanne retningslinjer)

Side 5 af 7

Jeg beder samtidig Teknik- og Miljøforvaltningen, Center for Miljøbeskyttelse om at fremsende kopi af sagsakter (alle i sagen ind til nu inklusive tilførsler til elektronisk journal) fra følgende sager:

- De første 6 sager fra Teknik- og Miljøforvaltningen, Center for Miljøbeskyttelse vedrørende støj- og lugtklager fra brugere og naboer til beværtninger afsluttet efter den 1. januar 2014.

Jeg beder om så vidt muligt at modtage forvaltningernes udtalelse og den nævnte dokumentation inden 8 uger fra forvaltningernes modtagelse af dette brev. Hvis dette ikke kan ske, beder jeg om underretning om, hvornår forvaltningerne forventer at kunne svare.

Såfremt der fra kommunens politiske niveau eller fra Folketingets Ombudsmand eller andre tilsynsmyndigheder er rejst eller rejses en tilsvarende undersøgelse, beder jeg forvaltningerne om at orientere mig herom.

Jeg vil via Borgerrådgiverens hjemmeside <http://www.kk.dk/da/borger/borgerraadgiveren> og eventuelt Borgerrådgiverens nyhedsbrev orientere offentligheden om, at jeg har iværksat denne undersøgelse.

Eventuelle spørgsmål vedrørende undersøgelsen kan rettes til jurist Anne Martha Malmgren-Hansen, som kan kontaktes på telefonnummer 82 20 52 16 eller e-mail zy3u@ofk.kk.dk.

Med venlig hilsen

Johan Busse
Borgerrådgiver

BILAG 3 – UDTALELSE AF 21. NOVEMBER 2014 FRA FORVALTNINGERNE

Borgerrådgiveren
Vester Voldgade 2A
1552 København V

21 NOV. 2014

Sagsnr.
2014-0227367

Dokumentnr.
2014-0227367-3

Svar på Borgerrådgiverens henvendelse om vejledning og sagsbehandling i øvrigt i forhold til sager vedrørende lugt- og støjklager fra brugere og naboer til beværtninger i København (sagsnr: 2012-167273)

Borgerrådgiveren har den 18. september 2014 meddelt Kultur- og Fritidsforvaltningen samt Teknik- og Miljøforvaltningen, at Borgerrådgiveren har iværksat en generel egen driftsundersøgelse vedrørende sagsbehandling af lugt- og støjklager over beværtninger i København.

Nedenstående er forvaltningernes samlede svar på de stillede spørgsmål.

- *Hvordan forløber en typisk sag hos Teknik- og Miljøforvaltningen, Center for Miljøbeskyttelse, hvor der klages over lugt- og/eller støjgener fra en beværtning med en eksisterende bevilling eller en verserende ansøgning om bevilling mv., (herunder vejledning, sagsoplysning, procedure)*

Når en klage over støj/lugt modtages, udfører Teknik- og Miljøforvaltningen umiddelbart derefter et tilsyn for at afdække sagen og vurdere, om der er sket overskridelse af reglerne i miljøbeskyttelsesloven og Københavns Kommunes forskrift for restaurationer. Klager orienteres umiddelbart efter tilsynet om konklusionen på tilsynet, og hvad de efterfølgende skridt i sagsbehandlingen vil være. Hvis Teknik- og Miljøforvaltningen konstaterer forhold, som kræver regulering, iværksettes denne, og klager orienteres om processen. Klager orienteres i øvrigt systematisk om sagens status og evt. håndhævelse. Klager partshøres, såfremt forvaltningen træffer afgørelser, hvor dette er påkrævet.

- *Hvordan registrerer Teknik- og Miljøforvaltningen, Center for Miljøbeskyttelse klager over lugt- og/eller støjgener fra en beværtning med henblik på at udstede et gult kort ved et uacceptabelt niveau af gener*

Center for Miljøbeskyttelse har pr. 01-04-2014 indført et nyt registreringssystem (Støjweb), som registrerer alle klager over restaurationer.

Kultur- og Fritidsforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen har på nuværende tidspunkt ikke udarbejdet et endeligt administrationsgrundlag, som beskriver, hvordan klager og eventuelle efterfølgende

Direktionen

Teknik- og Miljøforvaltningen
Rådhuset
1599 København V

Telefon
3366 3330

E-mail
BY6K@mf.kk.dk

EAN nummer
5798009493149

håndhævelser skal indgå i vurderingen af, om en restauration skal tildeles et "gult kort", jf. nedenfor. Udarbejdelsen af administrationsgrundlaget afventer Kultur- og Fritidsforvaltningens implementering af et nyt registreringssystem (CRM). CRM-systemet skal give det systematiske overblik over klager på den enkelte virksomhed, som skal bruges i forbindelse med en gult korts ordning.

- *Hvordan vejleder Teknik- og Miljøforvaltningen, Center for Miljøbeskyttelse borgere, der har indgivet en klage, om muligheden for, at de kan have partsstatus i en senere bevillingssag*

Teknik- og Miljøforvaltningen har ikke praksis for at vejlede borgere om, at de kan have partsstatus i en senere bevillingssag, jf. Statsforvaltningens afgørelser nævnt nedenfor.

- *Hvordan vejleder Teknik- og Miljøforvaltningen, Center for Miljøbeskyttelse borgere, der har indgivet en klage, om hvad der videre sker med klagen internt i kommunen, og om hvordan klagen evt. kan få betydning for en bevillingssag*

Teknik- og Miljøforvaltningens oplyser ved klager om sagens forløb, jf. ovenfor. Men Kultur- og Fritidsforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen har som nævnt ikke på nuværende tidspunkt udarbejdet et endeligt administrationsgrundlag. Det er således ikke afklaret, hvordan berettigede klager over støj og lugt, som har givet anledning til håndhævelse efter miljøbeskyttelsesloven kan og skal indgå i behandlingen af bevillingssager, herunder om og i givet fald hvilken betydning klager over forhold, som efterfølgende er bragt i orden, skal tillægges i forbindelse med behandling af bevillingen. Derfor orienterer Center for Miljøbeskyttelse som udgangspunkt ikke borgere, som har indgivet klage, om, hvordan klagen kan få betydning for en senere bevillingssag.

- *Hvordan sikrer forvaltningerne, at ovenfor nævnte bestemmelser i bl.a. forvaltningsloven iagttages under behandlingen af sagerne, herunder vurderingen af om der findes en eller flere fysiske eller juridiske personer med partsstatus samt dokumentationen for sådanne overvejelser*

Statsforvaltningen har i forbindelse med to konkrete beboerhenvendelser om bevillingssager truffet afgørelse om, at det forhold, at man er nabo til en restauration, ikke gør én til part i sagen. Begge afgørelser af henholdsvis 7. oktober 2004 og 5. juli 2012 er vedhæftet. Bevillingsnævnets sekretariat foretager på den baggrund som udgangspunkt ikke partshøring af naboer i forbindelse med bevillingssager.

Såfremt der i den enkelte sag er forhold, som afviger for ovenstående – eksempelvis hvis man forestillede sig en sag, hvor der søges bevilling til drift af bar i stuen af en lejlighed, som er beboet af andre end ansøger – foretager Bevillingsnævnets sekretariat i de konkrete tilfælde en vurdering af evt. partshøring i sagen.

- *Hvad er status for arbejdet med "Gul kort" ordningen, der efter Restaurationsplanen for Københavns Kommune skal udarbejdes i et samarbejde mellem Kultur- og Fritidsforvaltningen, Bevillingsnævnets Sekretariat, Teknik- og Miljøforvaltningen samt øvrige interessenter*

Af restaurationsplanen fremgår det, at Teknik- og Miljøforvaltningen systematisk skal følge og registrere omfanget af miljøgener jf. miljøbeskyttelsesloven på og omkring bevillingshavere, der ikke lever op til deres ansvar, til brug for behandlingen af fornyelser af bevillinger. Registreringen skal ske i et nyt register (CRM), hvor alle oplysninger om restaurationsvirksomheder samles, det er under opbygning i Kultur- og Fritidsforvaltningen. "Gult kort" ordningen kan ikke erstatte anden gældende lovgivning, hvorfor ordningen ikke har indflydelse på den almindelige sagsbehandling jf. miljøbeskyttelsesloven, når det gælder klager over støj og lugt.

Men i henhold til fællesindstillingen i Teknik- og Miljøudvalget samt Kultur- og Fritidsudvalget hhv. 16-12-2013 og 19-12-2013 kan Kultur- og Fritidsforvaltningen løbende følge op på registreringerne over berettigede klager over for restaurationsvirksomhederne evt. i form af et gult kort.

Udmøntning af ordningen

Begrebet "Gult Kort" inden for restaurationsplanen forstås som en ordning, hvor mest muligt af relevans for alkoholbevillingerne registreres, og hvor restaurationsvirksomhederne gøres opmærksomme på, at disse konkrete registreringer kan ende ud i, at restaurationsvirksomhedernes alkoholbevillinger bliver begrænset eller nægtet fornyet. Altså en advarsel om, at denne adfærd kan have konsekvenser. På Bevillingsnævnmøderne vil Teknik- og Miljøforvaltningen løbende fremlægge registreringerne over de berettigede klager registreringer, der er foretaget, for Bevillingsnævnet, som efterfølgende tager stilling til, hvilken konsekvens registreringerne skal have i forhold til bevillingen.

Teknik- og Miljøforvaltningen har siden maj 2014 registreret støj- og lugtgener i det elektroniske registreringssystem "StøjWeb". Den øgede registrering har, sammen med en stigning i antallet af tilsyn og kontroller i nattelivet, ført til at Teknik- og Miljøforvaltningen har udstedt flere indskærpelser og påbud jf. miljøbeskyttelsesloven til restaurationsvirksomhederne end tidligere. StøjWeb kan dog ikke lave systematiske udtræk over klager på virksomheds- og sagsniveau. Registreringer

gerne vil fra primo 2015 blive foretaget i kommunens nye CRM system, der som nævnt er under opbygning. Dette system vil gøre det muligt for forvaltningerne at få et overblik over tilladelser og indskærpelser til en restauration til brug for Kultur- og Fritidsforvaltningens administration af "gult kort" og bevillinger.

På længere sigt er det planen, at Teknik- og Miljøforvaltningens registreringer vil indgå i den bevillingsmæssige vurdering af, om en gade eller en strækning samlet set vurderes at være for belastet til at kunne klare yderligere restaurationer.

Det er i indstillingen i forbindelse med vedtagelsen af restaurationsplanen den 15. august 2013 enighed mellem udvalgene om at "(...) spørgsmålet om hvad et "gult kort" reelt betyder for restaurationen, ligesom administrationsgrundlaget for en sådan ordning (...) også bør afklares".

På nuværende tidspunkt er et administrationsgrundlag, som beskriver hvornår forseelser efter anden lovgivning kan udløse et "gult kort", ikke udarbejdet. Dermed udestår en afklaring af, hvad der udløser et "gult kort", hvilken konsekvens enkelte forseelser jf. miljøbeskyttelsesloven kan og skal have for alkoholbevillingen - og hvad der skal til, for at det "gule kort" udløber igen. Forvaltningerne vil tilstræbe, at disse retningslinjer er udarbejdet primo 2015, når det nye restaurationsregister kan tages i brug.

- *Er der udarbejdet retningslinjer for samarbejdet mellem Teknik- og Miljøforvaltningen, Center for Miljøbeskyttelse og Kultur- og Fritidsforvaltningen, Bevillingsnævnet vedrørende lugt- og/eller støjklager fra brugere og naboer. Herunder hvordan det sikres, at information i klagerne videresendes til Bevillingsnævnet med henblik på, at informationen kan indgå i behandlingen af nye ansøgninger eller fornyelse af allerede eksisterende bevillinger under "Gult kort" ordningen (hvis dette er tilfældet beder jeg forvaltningerne om at fremsende kopi af sådanne retningslinjer)*

Hvis Bevillingsnævnet modtager henvendelser om støj- eller lugtgener fra restaurationer, videresendes disse altid til Center for Miljøbeskyttelse.

Jf. restaurationsloven sendes ansøgninger om alkoholbevilling til Københavns Politi. Politiet indhenter i forbindelse med behandling af ansøgningen altid en udtalelse fra Center for Miljøbeskyttelse, hvis der er tale om ansøgning om alkoholbevilling, hvor der samtidig søges om natteladelse. Klager i henhold til miljøbeskyttelsesloven med relevans for ansøgningen vil indgå i Center for Miljøbeskyttelses udtalelse i sagen.

Side 4 af 6

Bevillingsnævnets Sekretariat indhenter herudover supplerende oplysninger fra Center for Miljøbeskyttelse, hvis der i den konkrete sag vurderes at være behov herfor.

- *Er der udarbejdet retningslinjer for, hvordan oplysninger fra klager skal indgå i Bevillingsnævnets behandling af nye ansøgninger eller fornyelse af allerede eksisterende bevillinger under "Gult kort" ordningen (hvis dette er tilfældet beder jeg forvaltningerne om at fremsende kopi af sådanne retningslinjer)*

Som der er redegjort for i foregående spørgsmål, er retningslinjerne i dag således, at Center for Miljøbeskyttelse altid bliver bedt om en udtalelse i forbindelse med ansøgning om alkoholbevilling, hvor der samtidig søges om natilladelse. Såfremt der er registreret berettigede klager over miljøgener vedrørende en ansøgning, og disse har relevans for ansøgningen, vil de fremgå af Center for Miljøbeskyttelses udtalelse i sagen.

- *Er der udarbejdet retningslinjer for det efterfølgende tilsyn med beværetninger, som forvaltningerne har modtaget klager over (hvis dette er tilfældet beder jeg forvaltningerne om at fremsende kopi af sådanne retningslinjer)*

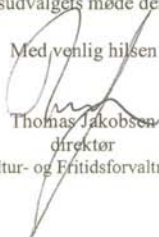
Teknik- og Miljøforvaltningen har ikke skriftlige retningslinjer for tilsyn i forbindelse med klagesagsbehandlingen. Behandling af klager følger de regler, som er fastlagt i miljøbeskyttelseslovens kapitel 9, og 10, om tilsyn og håndhævelse, samt retningslinjerne i Miljøstyrelsens vejledning om håndhævelse af miljøbeskyttelsesloven. Den normale fremgangsmåde er, at en klage opfølges af et eller flere tilsyn for at konstatere den miljøgener (lugt eller støj), som der klages over. Tilsynet tager udgangspunkt i den konkrete klage og i Københavns Kommunes forskrift for restaurationer, og gennemføres enten dag eller aften/nat alt efter klagens karakter. Hvis der håndhæves i forbindelse med en klage, gennemføres et tilsyn, når fristen for at efterkomme indskærpelsen er udløbet. I visse tilfælde vil der ikke blive gennemført et opfølgende tilsyn. Dette vil typiske være i de situationer, hvor efterkommelse af indskærpelsen skal dokumenteres med en støjrapport el.lign.

Ved anmodning om udtalelse i forbindelse med bevillingsansøgning er den normale fremgangsmåde, at miljømyndigheden gennemfører et tilsyn efter miljøbeskyttelsesloven. Fra medio oktober 2014 gennemføres der desuden systematisk nattilsyn med udvalgte restaurationer i forbindelse med bevillingsansøgningen.

- *Er der udarbejdet retningslinjer for, hvordan der sker tilbagemeldinger fra arbejdet i Samarbejdsforum for nattelivet i Indre By til forvaltningernes politiske udvalg og Kultur- og Fritidsforvaltning, Bevillingsnævnet (hvis dette er tilfældet beder jeg forvaltningerne om at fremsende kopi af sådanne retningslinjer)*

Bevillingsnævnets medlemmer deltager i møderne i Samarbejdsforum for Nattelivet. Herudover afreporteres der løbende til Kultur- og Fritidsudvalget omkring alle initiativerne under indsatsen for nedbringelse af gener i nattelivet. Samarbejdsforum for nattelivet i Indre By er et af disse initiativer. Næste afreportering er planlagt til Kultur- og Fritidsudvalgets møde den 17. december 2014.

Med venlig hilsen

Thomas Jakobsen
direktør

Kultur- og Fritidsforvaltningen

Med venlig hilsen

Carsten Riis
direktør

Teknik- og Miljøforvaltningen

BILAG 4 – BORGERRÅDGIVERENS BREV AF 19. MAJ 2015 TIL FORVALTNINGERNE MED SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Teknik- og Miljøforvaltningen
Kultur- og Fritidsforvaltningen

Sendt pr. e-mail til:
sek@kff.kk.dk; A25F@kff.kk.dk
tmf@tmf.kk.dk; miljoe@tmf.kk.dk

19-05-2015

Sagsnr.
2012-167273

Dokumentnr.
2012-167273-12

Vedrørende generel egen driftundersøgelse om vejledning og sagsbehandling i øvrigt i forhold til sager vedrørende lugt- og støjklager fra brugere og naboer til bevärtninger i Københavns Kommune

Borgerrådgiveren har den 21. november 2014 modtaget Kultur- og Fritidsforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningens udtalelse af samme dato. Borgerrådgiveren har gennemgået materialet og udtalelsen har givet anledning til nedenstående supplerende spørgsmål, som jeg anmoder om svar på, før jeg kan fremkomme med min foreløbige rapport.

Det fremgår af udtalelsen, at registreringer af alle oplysninger om restaurationsvirksomheder, herunder klager, skal ske i et nyt registreringssystem (CRM-system). Registreringen i det nye system forventes at ske fra primo 2015. Herudover fremgår det, at udarbejdelsen af et egentligt administrationsgrundlag for "Gult kort" ordningen afventer implementeringen af CRM- systemet.

Jeg beder derfor forvaltningerne om at oplyse om status for implementeringen af CRM-systemet og udarbejdelsen af administrationsgrundlaget for "Gult kort" ordningen. Hvis det er muligt beder jeg forvaltningerne om at fremsende en kopi af administrationsgrundlaget.

Det fremgår af udtalelsen, at registrering af støj- og lugtgener i det elektroniske registreringssystem "Støj Web" samt et øget antal tilsyn og kontroller i nattelivet har ført til flere indskærpelser og påbud end tidligere. Registreringen i "Støj Web" begyndte i maj 2014. Jeg beder forvaltningerne om at oplyse i hvilket omfang støj- og luftgenerne i denne database, er baseret på klager fra borgerne. Herudover beder jeg forvaltningerne om at fremsende statistik for den nævnte stigning i indskærpelser og påbud.

Desuden fremgår det af udtalelsen, at borgere, der har klaget over lugt- og/eller støjgener, partshøres, hvis forvaltningen træffer afgørelser, hvor dette er påkrævet. Herudover fremgår det, at Teknik- og Miljøforvaltningen ikke har praksis for at vejlede borgere om, at de kan have partsstatus i en senere bevillingssag. Forvaltningen henviser i den forbindelse til de vedlagte udtalelser fra Statsforvaltning Hovedstaden. I umiddelbart forlængelse heraf skriver forvaltningen, at

Borgerrådgiveren

Vester Voldgade 2A
1552 København V

Telefon
33661400

E-mail
borgerraadgiveren@kk.dk

EAN nummer
5798009800053

www.kk.dk/borgerraadgiveren

Center for Miljøbeskyttelse som udgangspunkt ikke orienterer borgere, som har indgivet en klage om, hvordan klagen kan få betydning for en senere bevillingssag. Her henviser forvaltningen til det ovennævnte manglende administrationsgrundlag for "Gult kort" ordningen.

Jeg beder forvaltningerne om at uddybe, hvilke typer afgørelser der henvises til ovenfor, som efter forvaltningens opfattelse kan kræver en partshøring af borgerne. Desuden beder jeg forvaltningerne oplyse, hvor mange sager borger er blevet partshørt i perioden fra 1. maj 2014 til 30. april 2015. Afslutningsvis beder jeg forvaltningerne om at oplyse, om der er fastsat retningslinjer for vurderingen af spørgsmålet om partsstatus i klagesager.

Eventuelle spørgsmål vedrørende undersøgelsen kan rettes til jurist Anne Martha Malmgren-Hansen, som kan kontaktes på telefonnummer 82 20 52 16 eller e-mail zy3u@ofk.kk.dk.

Med venlig hilsen

Johan Busse
Borgerrådgiver

/Anne Martha Malmgren-Hansen
Jurist

Side 2 af 2

BILAG 5 – UDTALELSE AF 17. JUNI 2015 FRA FORVALTNINGERNE

NOTAT

Til Borgerrådgiveren

17-06-2015

Sagsnr.
2015-0149015

Vedrørende generel egen driftundersøgelse om vejledning og sagsbehandling i øvrigt i forhold til sager vedrørende lugt- og støjklager fra brugere og naboer til beværtninger i Københavns Kommune

Dokumentnr.
2015-0149015-2

Sagsbehandler
Klaus Vollstedt

Ved skrivelse af 19. maj 2015 har Borgerrådgiveren fremsendt supplerende spørgsmål til ovennævnte.

Disse spørgsmål forsøges besvaret i dette notat.

A

Borgerrådgiveren anmoder om status for implementeringen af CRM-systemet og udarbejdelsen af administrationsgrundlaget for "Gult Kort" ordningen.

Af forvaltningernes besvarelse af 21. november 2014 fremgår, at registreringer af oplysninger om restaurationsvirksomheder fra primo 2015 forventes at ske i et nyt registreringssystem (CRM-system). Endvidere fremgår, at forvaltningerne vil tilstræbe at retningslinjer for "Gult Kort" ordningen er udarbejdet primo 2015, når CRM-systemet kan tages i brug.

Svar:

Det må desværre konstateres, at idriftsættelse af CRM er forsinket i forhold til det, der var forventningen ultimo 2014. På nuværende tidspunkt er det forventningen, at CRM kan sættes i drift efter sommerferien 2015.

Uddybende kan oplyses, at CRM-systemets styregruppe har besluttet at løsningen i udviklingstrin 1 skal fokusere på restaurationsområdet. Konkret kan oplyses:

- Alle restaurationer i landet findes i systemet i dag med data fra CVR-registret
- Restaurationernes tilladelser til Udendørsservering er i systemet i dag og bliver opdateret hver dag (data hentes fra Teknik- og Miljøforvaltningens Erhvervsportal)
- CRM-Systemet er under ibrugtagning i Teknik- og Miljøforvaltningen, Byens Anvendelse, herunder til sagsbehandling af lugt- og støjklager. Til dette formål vil der ske en indlæsning af data fra det eksisterende StøjWeb. Dette betyder, at samtlige støjklager og klager over lugtgener efter sommerferien forventes at kunne ses i CRM-systemet.
- Der er tæt dialog med Kultur- og Fritidsforvaltningen vedrørende digitalisering og indlæsning af bevillingssager.

Sekretariat og Presse

Rådhuset
1599 København V

Telefon
33 66 23 42

Direkte telefon
2939 2994

E-mail
kvoll@kff.kk.dk

EAN nummer
5798009780515

www.kk.dk

Bevillingssager ligger i dag i eDoc og der arbejdes med en integration mellem eDoc og CRM, men dette kræver øget standardisering af journaliseringspraksis, ligesom der er en særlig problemstilling omkring fortrolige data i bevillingssagerne. Hertil kommer, at Rigspolitiet og KL er i gang med opstart af en national indberetningsløsning på området.

Det er som nævnt på nuværende tidspunkt forventningen, at CRM sættes i drift efter sommerferien 2015. Dette betyder endvidere, at administrationsgrundlaget for "Gult Kort" ordningen ikke er udarbejdet på nuværende tidspunkt, da dette som tidligere oplyst må ses i sammenhæng med CRM-systemets idriftsættelse.

Supplerende kan for så vidt "Gult kort" ordningen dog oplyses, at retningslinjerne for ordningen fremgår af www.kk.dk, jf. efterfølgende citat:

Gult kort ordning

Københavns Kommune har vedtaget en Gult kort ordning i forbindelse med gener fra bevillingshavere i København.

Gult kort gives af Bevillingsnævnet og Center for Miljøbeskyttelse.

Gult kort fra Bevillingsnævnet

Et Gult kort forstås som et vilkår, der er indsat i alkoholbevillingen eller nattilladelsen, som skal være opfyldt indenfor en kortere tidsbegrænset periode. Hvis ikke vilkåret opfyldes, kan det medføre begrænsning eller bortfald af bevillingen – dette vil fremgå af selve bevillingsbrevet. Vilkåret er givet i henhold til restaurationslovens bestemmelser.

Et vilkår kan være af både ordensmæssig, miljømæssig eller økonomisk karakter, f.eks. krav om dørmænd, eller krav om en markant forbedring af virksomhedens økonomi. Når det gælder de ordens- eller miljømæssige forhold, er der typisk tale om problemer, som er påpeget af enten politiet eller Center for Miljøbeskyttelse.

Gult kort fra Center for Miljøbeskyttelse

Center for Miljøbeskyttelse uddeler også Gult kort. I denne sammenhæng forstås Gult kort som, at miljøbeskyttelseslovens sanktioner træder i kraft. Det vil sige, at hvis der er observeret gentagne tilfælde af uacceptabel

Side 2 af 8

adfærd, hvor retningslinjerne i miljøbeskyttelsesloven ikke er overholdt, gives der et Gult kort til bevillingshaverne.

Bevillingsnævnet vil blive oplyst om eventuelle sanktioner fra Center for Miljøbeskyttelse, således at det kan indgå i behandlingen af bevillingsansøgningen.

B

Borgerrådgiveren anmoder om at få oplyst, i hvilket omfang støj- og lugtgenerne i "Støj Web" er baseret på klager fra borgerne. Endvidere anmoder Borgerrådgiveren om at der fremsendes statistik for den nævnte stigning i indskærpelser og påbud. Endelig ønsker Borgerrådgiveren oplyst, hvilke typer afgørelser, som efter forvaltningens opfattelse kan kræve en partshøring af borgerne samt hvor mange sager borgere er blevet partshørt i i perioden fra 1. maj 2014 til 30. april 2015

Svar:

Teknik- og Miljøforvaltningen, Center for Miljøbeskyttelse, har besvaret denne del af henvendelsen og har oplyst følgende:

"Det fremgår af Teknik- og Miljøforvaltningens udtalelse, at registrering af støj- og lugtgener i støjweb, samt et øget antal tilsyn og kontroller i "nattelivet" har medført et øget antal påbud og indskærpelser end tidligere. Borgerrådgiveren udbeder sig i den forbindelse om statistik for stigningen.

Teknik- og Miljøforvaltningen kan oplyse at i perioden fra den 1. januar 2013 og frem til den 30. maj 2014 er der registreret 28 indskærpelser, 2 forvarsel til påbud, 3 forvarsel til forbud mod musikafspilning, samt 1 forbud mod musikafspilning.

Siden registreringen i Støjweb begyndte i maj 2014 og frem til juni 2015 er der registreret 45 indskærpelser, 1 forvarsel af påbud og 3 politianmeldelser.

Det har ikke været muligt at udtrække mundtlige henstillinger/påtaler i støjweb. Men der er registreret 410 forhold vedrørende musikstøj fra restaurationer eller lignende erhvervsvirksomheder som er omfattet af "Restaurationsforskriften" siden maj 2014 og frem til juni 2015. Det er almindelig praksis, at forsøge at løse forholdene gennem dialog med restauratørerne. En eventuel manuel gennemgang af de nævnte

410 forhold forventes derfor, at medføre et meget højt antal mundtlige henstillinger/påtaler.

Borgerrådgiveren ønsker oplyst, i hvilket omfang støj- og lugtgener i støjweb er baseret på klager fra borgerne.

Et manuelt opslag i støjweb vedrørende ovennævnte 410 forhold viser, at det er hovedparten af forholdene som er baseret på en klage fra borgere. Det kan oplyses, at de forhold, som ikke opdages i forlængelse af en anmeldelse fra borgerne, sker på baggrund af observationer af "Nattelivsvagten".

Borgerrådgiveren ønsker uddybet, hvilke typer afgørelser der henvises til, når borgere partshøres i lugt- og/eller støjsager.

Det kan hertil oplyses, at Center for Miljøbeskyttelse partshører berørte borgere, når der meddeles dispensation fra restaurationsforskriftens regler eller der gives påbud, hvor eksempelvis grænseværdierne for støj fraviges til ugunst for borgeren/parterne. For eksempel ved en lempelse af grænseværdierne for støj.

Borgerrådgiveren beder endvidere oplyst, hvor mange borgere der er blevet partshørt i perioden 1. maj 2014 til 30. april 2015, samt om der er fastsat retningslinjer for vurderingen om partsstatus i klagesager.

Center for Miljøbeskyttelse har ikke foretaget partshøring af borgere i ovennævnte i perioden 1. maj 2014 til 30. april 2015, idet der ikke er truffet afgørelser om dispensation eller meddelt påbud som har været til ugunst for borgere. Center for Miljøbeskyttelse har endvidere ikke udarbejdet retningslinjer vedrørende partshøring i klagesager. Praksis er at ved både dispensation og påbudssager, hvor der lempes, vil borgere og øvrige berørte interessenter blive partshørt, hvis Center for Miljøbeskyttelse konkret vurderer, at afgørelsen kan falde ud til ugunst for borgeren."

C

Borgerrådgiveren beder forvaltningerne oplyse, om der er fastsat retningslinjer for vurderingen af spørgsmålet om partsstatus i klagesager

Svar:

Kultur- og Fritidsforvaltningen tillader sig at gå ud fra, at der menes partsstatus i sager om alkoholbevillinger og/eller nattilladelser samt eventuelle klagesager i forhold til Bevillingsnævnets afgørelser.

Forvaltningen antager, at spørgsmålet må ses i sammenhæng med følgende spørgsmål i Borgerrådgiverens oprindelige henvendelse af 18. september 2014:

"Hvordan sikrer forvaltningerne, at ovenfor nævnte bestemmelser i bl.a. forvaltningsloven iagttages under behandlingen af sagerne, herunder vurderingen af om der findes en eller flere fysiske eller juridiske personer med partsstatus samt dokumentationen for sådanne overvejelser."

Indledningsvis er det for Kultur- og Fritidsforvaltningen vigtigt at understrege, at en nedbringelse af gener fra nattelivet er helt central i Københavns Kommunes restaurationsplan, hvor bl.a. nedbringelse af støj fra restaurationer og støj, affald o.s.v. fra personer på gaden er i fokus, jf. eksempelvis indførelse af "Gult kort" ordningen.

Restaurationsplanen indeholder i den forbindelse en nærmere beskrivelse af de miljømæssige forhold samt en oversigt over instanser, som borgere, der føler sig generet af nattelivet, kan rette henvendelse til. Sammenfattende må det understreges, at restaurationsplanens overholdelse af miljølovgivningen og en reduktion af borgernes gener er et helt centralt element i arbejdet med alkoholbevillinger og nattilladelser. Dette er også i overensstemmelse med restaurationslovens § 12, der angiver en række hensyn, der skal iagttages i forbindelse med at der gives alkoholbevilling. Hensynet til bl.a. restaurationens naboer (og varetagelse af disses interesser), miljømæssige- og ordensmæssige hensyn er i overensstemmelse med restaurationslovens centrale elementer i den samlede afvejning, uden at dette dog ifølge restaurationsloven medfører, at f.eks. restaurationens naboer af den grund opnår partsstatus i selve bevillingssagen.

I forhold til spørgsmålet om partsstatus i sager om alkoholbevillinger mv. lægger forvaltningerne – ud over den almindelige definition af partsbegrebet i dansk forvaltningsret og den omfattende praksis - Tilsynets udtalelser af 7. oktober 2004 og 5. juli 2012 til grund.

Af tilsynsudtalelsen af 7. oktober 2004 fremgår bl.a. følgende:

"Efter Tilsynets opfattelse kan en afgørelse om alkoholbevilling have interesse for naboerne til den omhandlede restauration, men interessen vil som hovedregel ikke kunne anses for at være tilstrækkelig individuel."

I forhold til den konkrete sag, der angik en beboer, der boede lige oven over restaurationen, anførte Tilsynet endvidere følgende:

"Tilsynet finder heller ikke, at der i denne konkrete bevillingssag foreligger forhold, der kan medføre, at De må anses for at være part og skulle partshøres i henhold til forvaltningslovens regler."

Kultur- og Fritidsforvaltningen skal på dette sted understrege, at blandt de naboer, der kan føle sig generet af en restauration, er det ofte de naboer, der bor direkte over restaurationen, der oplever de voldsomste gener.

Denne opfattelse blev bekræftet i Statsforvaltningen Hovedstadens udtalelse af 5. juli 2012, hvoraf bl.a. fremgår følgende (henvisning til tilsynsudtalelse af 7. oktober 2004):

"Statsforvaltningen udtalte, at naboer, herunder en over/underbo til en restauration ikke i almindelighed skal tillægges partsstatus i forbindelse med kommunens behandling af en ansøgning om alkoholbevilling i henhold til restaurationsloven."

Endvidere udtalte Statsforvaltningen i forhold til den konkrete sag fra 2012:

"Statsforvaltningen finder ikke, at der i denne sag foreligger oplysninger om særlige forhold, der giver statsforvaltningen grund til at antage, at kommunen burde have anset ejerforeningen som part og foretaget partshøring inden meddelelse af bevillingen."

Efter forvaltningernes vurdering er Tilsynets udtalelser i overensstemmelse med bl.a. kommentarerne til den nugældende offentlighedslov¹, hvoraf på s. 357 bl.a. fremgår følgende:

"... Herefter kan en part defineres som en person, herunder juridisk person, der har en væsentlig individuel retlig interesse i sagens udfald. Det nærmere indhold af denne definition fremgår af en omfattende praksis. Praksis er beskrevet i flere forvaltningsretlige fremstillinger blandt andet i John Vogter, Forvaltningsloven med kommentarer 3. udgave side 135-150 og i Hans Gammeltoft-Hansen m.fl. Forvaltningsret 2. udgave side 61-83. For det detaljerede indblik i partsbegrebet henvises til disse fremstillinger.

Helt overordnet kan det slås fast, at begrebet part i praksis afgrænses snævert. Denne afgrænsning skal ses i sammenhæng med, at den, der har status som part, har ganske vidtgående beføjelser, især beføjelsen til at blive partshørt og få en begrundelse for afgørelsen. En part har endvidere stort set ubegrænset ret til indsigt i alle oplysninger i den pågældende sag, og hverken almindelige eller specielle regler om tavshedspligt begrænser denne ret. En meget bred afgrænsning af

¹ "Offentlighed i forvaltningen", Jon Andersen, 2013"

partsbegrebet ville have til følge, at personer med en mere marginal interesse i udfaldet af en sag ville kunne få et meget vidtgående indblik i personfølsomme oplysninger om andre samt indblik i forretningsmæssige oplysninger om konkurrerende virksomheder.”

Når det lægges til grund,

- at partsbegrebet i praksis afgrænses snævert,
- at Tilsynet har udtalt, at naboers interesse i en afgørelse om alkoholbevilling som hovedregel ikke kan anses for at være tilstrækkeligt individuel og
- at Tilsynet videre har udtalt, at naboer – herunder en over/underbo til en restauration – ikke i almindelighed skal tillægges partsstatus,

er det sammenfattende fortsat Kultur- og Fritidsforvaltningens opfattelse, at det i forhold til en konkret ansøgning om alkoholbevilling/nattilladelse kan lægges til grund, at de berørte naboer ikke har partsstatus, **medmindre** der, f.eks. af naboerne selv, er fremført sådanne særlige forhold, der som konsekvens evt. kan medføre, at naboerne alligevel efter en konkret vurdering må tillægges partsstatus.

Bevillingsnævnets Sekretariat er naturligvis opmærksom på denne problemstilling ved den juridiske gennemgang af den enkelte sag. Som det også fremgår af tilsynsudtalelsen fra 2004, foretager Københavns Kommune en konkret vurdering af, om der foreligger sådanne særlige omstændigheder i en sag, som evt. vil kunne medføre, at man som nabo til en restauration evt. har en sådan væsentlig individuel interesse i bevillingssagen, at naboen (eller andre) må betragtes som part i bevillingssagen.

Samtidig må det imidlertid fremhæves, at Kultur- og Fritidsforvaltningen har meget vanskeligt ved at komme med praktiske eksempler på sådanne helt særlige situationer, hvor partsstatus evt. kan komme på tale. Når selv den direkte overbo til et værtshus i en typisk københavnsk ejendom fra 1900 ikke har partsstatus i en bevillingssag, på trods af at vedkommende gør gældende at hun føler sig stærkt generet af larmen, kriminalitet og politiforretninger o.s.v. fra værtshuset, er det vanskeligt at pege på eksempler eller typiske forhold, der kan medføre at en nabo mv. kan få partsstatus.

Dette betyder efter Kultur- og Fritidsforvaltningens opfattelse samtidig, at det ikke giver mening, at f.eks. Teknik- og Miljøforvaltningen skulle vejlede naboer om i hvilke situationer naboer bør være opmærksomme på, at disse evt. vil kunne opnå partsstatus i bevillingssagen. En meningsfyldt vejledning forudsætter, at forvaltningen vil kunne eksemplificere hvilke situationer, der evt. vil kunne medføre, at naboer o.lign. vil kunne opnå partsstatus i en

Side 7 af 8

bevillingssag. På trods af det omfattende erfaringsgrundlag i forvaltningerne, set i forhold til de mange bevillingssager i Københavns Kommune, er det som tidligere nævnt ikke muligt at fremkomme med en meningsfyldt eksemplificering.

I forvaltningernes besvarelse af 21. november 2014 er som – konstrueret – eksempel anført en situation, hvor der søges bevilling til drift af bar i stuen af en lejlighed, som er beboet af andre end ansøger. Hvis Bevillingsnævnets Sekretariat i en konkret bevillingssag ville støde på en sådan situation, ville man naturligvis vejlede pågældende beboer om, at vedkommende vil kunne opnå partsstatus i bevillingssagen.

Foranstående må endvidere ses i sammenhæng med, at Center for Miljøbeskyttelse påser, at en restauration overholder de gældende krav for lydisolering, indregulering af musikanlæg o.lign., således at f.eks. en overbo via Teknik- og Miljøforvaltningen og uafhængigt af bevillingssagen under alle omstændigheder vil kunne opnå, at eventuelle gener holder sig inden for lovgivningens grænser.

BILAG 6 – RESTAURATIONSPLAN FOR KØ- BENHAVNS KOMMUNE, NOVEMBER 2013

Restaurationsplan

**Københavns Kommune
Kultur- og Fritidsforvaltningen
November 2013**

Indhold

Vision for et bæredygtigt restaurations- og natteliv i København	4
Formål	7
Vejledning og information om ansøgninger om alkoholbevillinger i Københavns Kommune	10
Lokalisering	10
Forhåndstilsagn	12
Sådan søger du alkoholbevilling mv.	13
Fornyelse	14
Klage	14
Midlertidig tilladelse	15
Festivaler og udendørsfester	16
Udendørsservering	17
Plan- og byggelovsmæssige forhold	18
Lovgrundlag	18
Myndighederne	18
Hvornår skal du have alkoholbevilling?	19
Bestyrere	20
Dørmænd	20
Kantiner	21
Hvilke betingelser skal være opfyldt?	21
Grundbetingelser	21
Andre betingelser	23
Hensyn, som Bevillingsnævnet især skal lægge vægt på	23
"Vandelsforhold"	23
Forretningsmæssige kvalifikationer	23
Økonomiske forhold	24
Størrelse og indretning	24
Beliggenhed	24
Politiforretningers betydning	24

Betingelser og begrænsninger.....	25
Begrænsning af alkoholbevillingens varighed	25
Ændring af driftsform/koncept.....	25
Åbningstid	25
Begrænsning i sortiment	25
Krav om, at bestemte personer skal være til stede	25
Støj	26
Renholdelse af færdselsarealer.....	26
Nattilladelse (udvidet åbningstid).....	27
Nattilladelse til enkeltstående arrangementer	28
Særlige dage	28
Miljømæssige forhold, herunder støj.....	28
Tilbagekaldelse/inddragelse.....	30
Bortfald af bevilling	30
Sanktioner.....	30
Adresser	31

Vision for et bæredygtigt restaurations- og natteliv i København

København er ikke alene Danmarks største by, men – som del af Øresundsregionen – Danmarks internationale metropol. En forudsætning for at København kan udbygge sin rolle er, at også de kulturelle tilbud og byens forlystelsesliv til stadighed er attraktivt. Et alsidigt kultur- og fritidsliv, herunder restaurations- og forlystelsesliv, er et væsentlig parameter i den internationale metropolkonkurrence.

Den almindelige samfundsmæssige udvikling betyder, at flere og flere københavnere efterspørger "service" i alle timer af døgnet, hvad enten det drejer sig om indkøb, kulturelle oplevelser, offentlig service eller det at gå ud at spise. Tilsvarende efterspørger mange af de turister og besøgende, der i stigende omfang bliver et vigtigt grundlag for byen, mulighed for at gå ud at spise på sene tidspunkter og i det hele taget at gå i byen.

Hertil kommer, at København i disse år oplever en markant befolkningstilvækst. Siden 1992 er kommunens befolkningstal steget med næsten 100.000 indbyggere, og de seneste fremskrivninger tyder på, at der frem mod 2025 bliver tale om en yderligere befolkningstilvækst på 100.000 indbyggere. Hvis disse fremskrivninger holder stik, vil der med andre ord inden for en overskuelig årrække være tale om en befolkningstilvækst på 50 procent.

Københavns rolle som centrum i Skandinaviens største metropolregion, udviklingen i retning af at være "døgnåben" på linje med andre metropoler og byens store befolkningstilvækst betyder, at der vil være et kundeunderlag for flere alkoholbevillinger og nattilladelser.

Udviklingen har også negative effekter med øgede afledte gener af nattelivet for øvrige borgere, der bor i byen.

Københavns Kommune ønsker derfor at være med til at styre udviklingen med denne restaurationsplan for at nedbringe generne ved at indføre mere ansvar og samarbejde i restaurationslivet.

Det er imidlertid vigtigt at være opmærksom på, at en restaurationsplan i sig selv ikke kan ændre ved flere af de væsentlige faktorer, der medfører gener på gaderne i restaurationsområder, f.eks. rygelovgivning og muligheden for på hvilket som helst tidspunkt at købe alkohol og fødevarer i eksempelvis 7-Eleven, fastfoodsteder mv.

Som det fremgår af restaurationsplanen, ønskes at indføre værktøjer og indsatser der skaber bedre bevillinger, hvor restauratører får incitament til at

tage mere ansvar for at nedbringe generne for bl.a. naboer, især i visse dele af Indre By, og hvor deres pligter understreges

Bevillingsnævnets muligheder for at handle afhænger meget af den konkrete situation.

Samlet set gælder, at:

1. genbehandling af eksisterende tilladelser med henblik på tilbagekaldelse kun er mulig i helt enkeltstående tilfælde,
2. for begrænsninger af tilladelser i forbindelse med disses fornyelse gælder der skærpede begrundelseskrav, hvilket bevillingsnævnet agter at forfølge for at få bedre og mere ansvarlige bevillinger for at begrænse gener, og
3. der er en vis adgang til at begrænse omfanget af helt nye bevillinger, hvilket bevillingsnævnet agter at forfølge i forhold til visse dele af Indre By for, at de også fremover skal have karakter af fredelige beboelsesenklaaver.

Ansvarsfordelingen på alkoholbevillingsområdet er klar:

Restauratørerne

Restauratørerne har ansvaret for at leve op til alle lovgivningsmæssige krav, herunder de krav der er knyttet til alkoholbevillinger. Det er desuden restauratørernes opgave at sikre, at stedets drift ikke skaber uforholdsmæssige gener for de mange mennesker, der bor tæt på restaurationen.

Politiet

Politiet har ansvar for håndtering af sager om vold, narkotika, støjende adfærd og urinerer på gader mv. Det er derfor også politiet, der vurderer, om en konkret ansøgning giver anledning til det, som restaurationsloven betegner som "*ordens- eller ædruelighedsmæssige problemer*".

Københavns Kommune

Kommunens Teknik- og Miljøforvaltning foretager målinger af støj og lugtgener fra restaurationssteder og udsteder med udgangspunkt i miljølovgivningen bl.a. påbud om lydisolering.

Forvaltningens vurderinger og observationer indgår som del af det grundlag, Bevillingsnævnet træffer afgørelser på.

Kommunens bevillingsnævn beslutter, om der skal gives alkoholbevilling, nattilladelse og bestyrergodkendelse. Denne beslutning træffes på baggrund af indstillingerne fra politi og Teknik- og Miljøforvaltningen.

En oversigt over de relevante myndigheder findes i slutningen af restaurationsplanens vejledningsbilag.

Formål

Restaurationsplanens formål er at give især restauratører, men også borgere, en indføring i de politiske intentioner og lovmæssige og praktiske rammer, der gælder for reguleringen af restaurationslivet i Københavns Kommune.

Københavns Kommune ønsker ved restaurationsplanen og ved bevillingsnævnets sagsbehandlingspraksis fremadrettet konkret at forfølge følgende mål:

- **Nedbringelse af gener fra nattelivet**, hvor nedbringelse af støj fra restaurationer og støj, affald mv. fra personer på gaden er i fokus.
- **Et mere trygt og inkluderende natteliv**, hvor kommunen i tæt samarbejde med politiet understøtter restaurationsernes forebyggelsesinitiativer højt og sanktionerer kritisabel adfærd hårdt.
- **En effektiv og gennemskuelig behandling af ansøgninger**, hvor restauratører oplever en imødekommende, effektiv og enstrengt service fra kommunens side.
- **En udvikling af de nye københavnske bydele**, gennem en mindre restriktiv praksis hvad angår disse områder.
- **Et veldrevet restaurationsmiljø**, hvor restauratørers økonomiske forhold skal være i orden, og hvor restauratørerne af egen drift men med kommunens hjælp tager mest mulige hensyn til lokale beboere.

Af konkrete elementer i arbejdet for at opnå disse mål kan - i uprioriteret rækkefølge - nævnes:

- ”Nedbringelse af gener fra nattelivet” søges bl.a. opnået ved
- at Bevillingsnævnet arbejder tæt sammen med bl.a. Center for Miljø, Center for Renhold og politiet ved vurderingen af, om omfanget og typen af påviselige gener herunder ift. støj, affald, lugt, vold, diskrimination mv. er af et sådan omfang, at der ikke vil kunne ske en fornyelse, eller at en bevilling endog evt. skal inddrages,
  - at føre en progressiv politik, der har som vigtigt fokus at skabe et bedre forhold og øget dialog og samarbejde mellem restauratører, naboer, kommunen, politiet og byens gæster,
  - at opfordre restauratører til at ansætte og instruere dørmænd til at nedbringe støjgener og modvirke uriner og uro, etablering af rygerum mv. (for at nedbringe antallet af rygende gæster på gaden), anvendelse af polycarbonatglas (for at nedbringe risiko for glasskår) mv.,
  - at vurdere, om restauratøren er ansvarlig og samarbejdsvillig, og om restaurationsen er beliggende på en adresse, hvor der er registreret et uacceptabelt geneniveau for de omkringboende naboer,

- at der oprettes et samarbejdsforum for aktørerne omkring restaurations- og nattelivet i Indre By med deltagelse af Kultur- og Fritidsforvaltningen, Teknik- og Miljøforvaltningen, Bevillingsnævnet, lokaludvalg, beboere og restauratører,
- at Bevillingsnævnet høres af Københavns Kommune i forbindelse med trafikregulerende politikker i Indre By,
- at der ikke pr. automatik udstedes 05-tilladelser tæt på beboelse,
- at lovens adgang til bevilling efter kl. 24 ikke er en selvfølge, og at der i højere grad opereres med mulighed for kl. 1, 2, 3 og 4-bevillinger til caféer og barer i områder tæt på beboelse,
- at det samlede antal 05-tilladelser i især Indre By nedbringes på længere sigt, og
- at Center for Miljø og Center for Renhold følger og systematisk registrerer omfanget af gener på og omkring bevillingshaver og kan ved et uacceptabelt niveau uddele et gult kort til bevillingshavere, der ikke lever op til deres ansvar, til brug for behandlingen af fornyelser og til brug for eventuel sanktionering og pålæggelse af gebyrer.

Den konkrete ordning med uddeling af gult kort udarbejdes i samarbejde mellem Bevillingsnævnets sekretariat, Teknik- og Miljøforvaltningen samt øvrige interessenter.

Bevillingsnævnet gives bemyndigelse til inden for restaurationslovens rammer at give afslag på baggrund af restaurationsplanens visioner og en konkret vurdering, der er understøttet af et tilstrækkeligt datagrundlag baseret blandt andet på kommunens løbende registreringer af geneniveauet på den konkrete adresse og i nærområdet.

Restaurationsen skal være beliggende således, at den udvidede åbningstid, herunder gæsters kommen og gåen, ikke vil genere omkringboende væsentligt.

Tilladelser til de konkrete restaurationer bliver inddraget, såfremt:

- den udvidede åbningstid giver anledning til væsentlige forøgede støjgener,
- den udvidede åbningstid giver anledning til berettigede klager over støj, eller
- restauratøren ikke er i stand til at opretholde ro og orden eller administrere ovennævnte restriktioner.

Københavns Kommune vil arbejde for at undgå tilfældigt opståede morgenværtshuse, hvor restaurationer til gene for beboerne benytter den almindelige åbningstid fra kl. 05 til at servere for de sidste af nattelivets gæster.

”Et mere trygt og inkluderende natteliv” søges bl.a. opnået ved

- at Bevillingsnævnet ser med stor alvor på tilfælde af diskrimination på grund af køn, alder, hudfarve, tro, religion, politisk anskuelse, social status, seksuel orientering, kønsidentitet, handicap, nationalitet eller etnisk oprindelse,
- at Bevillingsnævnet ser med stor alvor på politiforretninger på restaurationer og
- en generel anbefaling af, at restauratører af egen drift arbejder for øget tryghed ved eksempelvis at
  - formulere en nul-tolerance-narkopolitik,
  - formulere retningslinjer for bortvisning af gæster,
  - i tilfælde af en voldsepisode sammen med forurettede tilkalde politi og bidrage til efterforskningen, og
  - uddanne personale i konflikthåndtering og førstehjælp.

Målsætningen om diskrimination følges op af konkret handling og en årlig afrapportering til Kultur- og Fritidsudvalget.

De konkrete handlinger indeholder:

- åben klageadgang
- at diskrimination (domme og vedtagne bødeforlæg) indgår i behandlingen af bevillingssager,
- formidling af klagemulighederne i samarbejde med interessenterne,
- at klager om diskrimination indgår som officiel gene, der registreres af kommunen til den løbende opfølgning.

”En effektiv og gennemskuelig behandling af ansøgninger” søges bl.a. opnået ved

- sikring af, at restauratører får en kvalificeret behandling via lodsordningen i Københavns Erhvervsservice,
- tage nye restauratører ved hånden, således at disse oplever en entydig og let forståelig sagsbehandling, primært i forbindelse med nyetableringer,
- tydelig angivelse af hvilke myndigheder, man som restauratør og arrangør kan indhente vejledning hos, hvad enten det gælder nyetablering, fornyelse eller enkeltstående arrangementer i byrummet, og
- en effektiv og tidssvarende forvaltning, der bl.a. søges opnået gennem øget digitalisering.

”En udvikling af de nye københavnske bydele” søges bl.a. opnået ved

- at se meget velvilligt på ansøgninger om bevillinger til etablering af restaurationer i de nye bydele i København. Dette ligger i forlængelse af kommuneplanens ønske om vækst, beskæftigelse og plads til de 100.000 nye københavnere, der i vidt omfang skal bo i de nye bydele, og

- at give det voksende antal københavnere og byens gæster et omfattende og alsidigt restaurationstilbud, der er en metropol værdig. Populært sagt skal det være lige så attraktivt at gå ud i f.eks. Kødbyen, Carlsberg og andre nye bydele, som at gå ud i Middelalderbyen.

”Et veldrevet restaurationsmiljø” søges bl.a. opnået ved

- at sikre, at ansøgere, der ikke lever op til restaurationslovgivningens krav til gæld, straffbare forhold og øvrige personlige krav, ikke opnår bevilling,
- at Bevillingsnævnet arbejder tæt sammen med Københavns Politi ved vurderingen af, om omfanget og typen af politiforretninger i de ansøgende restaurationer er af et sådant omfang, at der ikke vil kunne ske en fornyelse, eller at en bevilling endog evt. skal inddrages, og
- at frivillige initiativer fra restauratørernes side i videst muligt omfang tillægges positiv indvirkning på ansøgning om fornyelse.

Vejledning og information om ansøgninger om alkoholbevillinger i Københavns Kommune

Lokalisering

Det er som udgangspunkt muligt at få alkoholbevilling til alle former for restaurationer og nattilladelse i hele kommunen (se særligt om Indre By nedenfor), medmindre der er miljømæssige, politimæssige eller andre hensyn, der konkret taler imod. Det er en forudsætning, at placeringen af en restauration er i overensstemmelse med kommuneplanens udlægning af områder i byen til forskellige formål.

Hvis der er tale om en ansøgning om drift i et lokale, som hidtil har været brugt til restauration, kan man som udgangspunkt få alkoholbevilling til en restauration med det samme eller mindre intensivt koncept som den tidligere restauration, medmindre konkrete forhold taler imod.

Hvis der er tale om skifte af koncept eller om drift i et lokale, som hidtil har været brugt til andre formål f.eks. butik, foretager Bevillingsnævnet en indgående vurdering af, om der kan gives alkoholbevilling (og evt. nattilladelse) til den pågældende adresse. I vurderingen indgår f.eks. det

påtænkte koncept, hvordan nærliggende beboelse er placeret i forhold til virksomheden, omfanget af gener i nærområdet, og om der er mange restaurationer i nærheden mv.

For de enkelte bydele kan der være særlige forhold, som gør sig gældende. Disse forhold vil også indgå i Bevillingsnævnets vurdering.

Særlige forhold:

De nye bydele

De seneste år er Københavns Kommune vokset med 10.000 indbyggere årligt og de seneste befolkningsprognoser tyder på, at kommunens befolkningstal vokser med omkring 100.000 frem til 2025. Denne positive udvikling afspejles også i bybilledet, hvor der allerede er opstået nye bydele i tidligere havne- og industriområder – på Holmen, Islands Brygge, Sluseholmen og området omkring Amerika Plads. Helt nye bydele er på vej i Ørestad, Valby, Nordhavn, Sydhavn og på Carlsberg.

Det er kommunens opfattelse, at et alsidigt og varieret café- og restaurationsliv vil understøtte den positive udvikling, da det er erfaringen, at et tilstrækkeligt stort udbud af restaurationer fra starten kan være med til at skabe liv i de nye byområder. Ved den fremtidige lokalisering af restaurationer i København ser kommunen derfor gerne, at der sker nyetableringer af restaurationer i de nye københavnske bydele.

Indre By/Christianshavn

Det er Københavns Kommunes opfattelse, at der er områder i Indre By, f.eks. Vestergade og dele af Gothersgade, hvor det generelle geneniveau er for højt og må nedbringes med en aktiv indsats. Bevillingsnævnet vil derfor i udgangspunktet være kritisk over for at give nye bevillinger i disse områder, hvis det vurderes, at udstedelse af bevilling til den pågældende restauratør vurderes at ville medføre flere gener i nærområdet. Bevillingsnævnet foretager således fortsat en individuel vurdering af omstændighederne i hver enkelt sag.

Hertil kommer, at Københavns Kommune anerkender beboeres ønske om, at de relativt få *boligenklaver*, der findes i Indre By, f.eks. Nyboder, området omkring Amalienborg og visse dele af Gammelholm, kan opretholdes, således at der som udgangspunkt heller ikke i disse områder udstedes alkoholbevilling og/eller nattilladelse på adresser, hvortil der ikke tidligere har været udstedt alkoholbevilling og/eller nattilladelse, medmindre Bevillingsnævnet konkret vurderer, at der er grundlag herfor. Også her foretager Bevillingsnævnet en individuel vurdering af den konkrete sag.

Vesterbro/Kgs. Enghave

Borgerrepræsentationen har i kommuneplanen udpeget Den hvide Kødby som kreativ zone. Det er hensigten at udvikle områdernes karakter som blandede erhvervsområder med mindre, håndværksprægede virksomheder og værksteder, studier, atelierer og lignende.

Efter en konkret vurdering er det muligt at få udvidet tilladelse til udendørsservering til kl. 05.00 i havneområder og tidligere industriområder, f.eks. i Kødbyen og på Carlsberg.

Forhåndstilsagn

Hvis en person ønsker at etablere en restauration med alkoholbevilling på en adresse, hvorfra der ikke i forvejen drives restauration med alkoholbevilling, er der mulighed for at søge Bevillingsnævnet om et forhåndstilsagn, dvs. få en tilkendegivelse fra Bevillingsnævnet af, om det ville være muligt at få alkoholbevilling til den pågældende adresse. Ansøgningen skal indgives til Københavns Politi, Bevillingssektionen. Ansøgningen skal indeholde en nærmere beskrivelse af det påtænkte koncept og åbningstider. Der er ikke noget ansøgningskema.

Formålet er, at potentielle ansøgere ikke forgæves køber eller ombygger lokaler med henblik på restaurationsdrift, hvis det alligevel ikke er muligt at få en alkoholbevilling til adressen.

Et forhåndstilsagn er alene en indikation på, hvorvidt der kan gives alkoholbevilling til en restauration på adressen. Bevillingsnævnet har ikke ved et forhåndstilsagn taget stilling til, om den pågældende ansøger konkret opfylder betingelserne for at kunne få alkoholbevilling. Center for Miljø vil blive hørt i forbindelse med en ansøgning om forhåndstilsagn, og et forhåndstilsagn kan indeholde vilkår f.eks. i relation til støj eller konceptet for driften.

Et forhåndstilsagn gælder i seks måneder, dvs. at forhåndstilsagnet bortfalder, hvis der ikke er indgivet en ansøgning om alkoholbevilling inden seks måneder eller en ansøgning om forlængelse af forhåndstilsagnet.

Et forhåndstilsagn er ikke det samme som en alkoholbevilling. Der skal altid søges om alkoholbevilling, uanset om der tidligere er givet et forhåndstilsagn.

Du skal være opmærksom på, at plan- og byggelovsmæssige forhold kan medføre, at der ikke kan etableres en restauration på en bestemt adresse.

Hvis du er i tvivl, om et bestemt lokale er egnet til restauration, er der mulighed for at få råd og vejledning fra Center for Miljø om krav til virksomheder, ligesom der er mulighed for, at Center for Miljø sammen med

politiet, brandvæsen, Center for Byggeri og Bevillingsnævnets sekretariat kan besigtige lokalet og give en umiddelbar vurdering af lokalets egnethed. Center for Miljø ser i denne forbindelse særligt på de miljømæssige konsekvenser i forhold til den påtænkte restaurations naboer.

Teknik- og Miljøforvaltningens Kundecenter kan yde råd og vejledning om plan- og byggelovsmæssige forhold.

Sådan søger du alkoholbevilling mv.

Ansøgning skal sendes eller afleveres til:

Københavns Politi
Bevillingssektionen
Gl. Køge Landevej 1
2500 Valby
Telefon 35 21 95 90
Mail: kbh-bevtil@politi.dk
Ekspeditionstid: kl. 9.00-14.00

Ansøgningsblanketter med tilhørende vejledning findes på www.politi.dk:
<http://www.politi.dk/da/borgerservice/tilladelser/alkoholbevilling/>

Bevillingssektionen kan vejlede nærmere om betingelser og udfyldning af ansøgningskemaer.

Ansøgning skal indgives i god tid inden den planlagte åbning af restaurationen. Sagsbehandlingstiden er ca. to måneder.

Sådan behandles ansøgningen

Politiet gennemgår ansøgningen, herunder om den nødvendige dokumentation er til stede, samt anmoder kommunens Teknik- og Miljøforvaltning, Center for Miljø om en udtalelse til sagen.

Hvis der er tale om en nyetableret virksomhed, foretager politiet sammen med Center for Miljø og brandvæsnet et besøg på stedet, hvor det undersøges, om krav til indretning mv. er opfyldt. Der kan ikke udstedes alkoholbevilling til en nyetableret virksomhed, før der foreligger byggetilladelse og ibrugtagningstilladelse.

Politiet sender herefter ansøgningen med politiets og Center for Miljø's indstilling til sagens afgørelse til Bevillingsnævnets sekretariat. Politiet sender samtidig en kopi af indstillingen til ansøger med anmodning om, at eventuelle bemærkninger til indstillingen sendes til politiet. Hvis ansøger har bemærkninger til politiets indstilling, skal disse sendes til politiet. Hvis politiet indstiller til en otteårig alkoholbevilling, sender politiet ikke en kopi af indstillingen til ansøgeren.

Bevillingsnævnets sekretariat forbereder derefter ansøgningen med henblik på forelæggelse for Bevillingsnævnet. Bevillingsnævnet træffer afgørelse, og sekretariatet sender afgørelsen ud til ansøger.

Afgørelsen kan være en tilladelse eller et helt eller delvist afslag. Hvis der er tale om et helt eller delvist afslag, som eksempelvis nattilladelse til kl. 02 i stedet for 05, eller Bevillingsnævnet har fastsat vilkår i tilknytning til en tilladelse, vil afgørelsen indeholde en begrundelse for afslaget/det fastsatte vilkår samt en klagevejledning.

Hvis der er tale om et afslag på fornyelse af en alkoholbevilling, vil det endvidere fremgå, om en eventuel klage over afslaget har opsættende virkning.

Fornyelse

Ansøgningsproceduren ved ansøgninger om fornyelser er som ved behandlingen af førstegangsansøgninger.

Klage

Hvis Bevillingsnævnet har givet helt eller delvist afslag på en ansøgning om alkoholbevilling, kan ansøgeren klage over Bevillingsnævnets afgørelse til Kultur- og Fritidsudvalget. Fristen for at klage er fire uger fra ansøgeren har modtaget Bevillingsnævnets afgørelse.

Klagen sendes til:

Kultur- og Fritidsforvaltningen
Sekretariat & Kommunikation
Rådhuset
1599 København V
Telefon 33 66 26 11
Mail: sek@kff.kk.dk

Midlertidig tilladelse

Når ansøgning om alkoholbevilling er indgivet, kan politiet udstede en midlertidig tilladelse til at servere stærke drikke med forbehold for Bevillingsnævnets endelige afgørelse. Midlertidig tilladelse udstedes alene, hvis den nødvendige dokumentation er til stede, og politiet skønner, at det er sandsynligt, at nævnet senere vil meddele alkoholbevilling. Som det også vil fremgå af tilladelsen, er den ikke udtryk for en garanti for, at den efterfølgende ansøgning om bevilling imødekommes.

Hvis der er tale om en nyetableret restauration beliggende på en adresse i Indre By, hvortil der ikke tidligere har været udstedt alkoholbevilling, udsteder politiet som udgangspunkt ikke midlertidig tilladelse.

Indre By-området er omkranset af Bernstorffsgade, Vesterbrogade, Trommesalen, Gl. Kongevej, Søerne, Classensgade, Kalkbrænderihavnsgade, Kastellet og Havnen.

Ved nye virksomheder udsteder politiet endvidere ikke midlertidig tilladelse, før der foreligger ibrugtagningstilladelse fra Teknik- og Miljøforvaltningen, Center for Byggeri.

Lejlighedstilladelse

Hvis du ønsker at servere alkohol ved et enkeltstående arrangement, hvortil der er offentlig adgang, skal du have en lejlighedstilladelse. Politiet foretager en vurdering af, om det konkrete arrangement kræver en lejlighedstilladelse eller en alkoholbevilling.

Politiet indhenter i denne forbindelse udtalelse fra Teknik- og Miljøforvaltningen, Center for Miljø.

Et enkeltstående arrangement kan f.eks. være en koncert, en forestilling, et jubilæum eller et stormøde.

Hvis arrangementet foregår indendørs for højst 150 personer, er det ikke nødvendigt med en tilladelse, men politiet skal underrettes om arrangementet senest tre dage før afholdelsen. Lokalet skal være anmeldt til og godkendt af brandvæsnet.

Indendørs arrangementer for mere end 150 personer og udendørs arrangementer kræver tilladelse fra politiet og brandvæsnet.

For alle enkeltstående arrangementer gælder, at der kun må serveres øl og vin, og at den ansvarlige for arrangementet skal være fyldt 25 år.

Politiet kan dog – ved enkeltstående arrangementer som foregår indendørs for højst 150 personer – tillade, at en person med alkoholbevilling alene eller sammen med en person over 25 år serverer andre stærke drikke end øl og vin. Politiet kan fravige kravet om, at der skal være en medansvarlig, som har alkoholbevilling, hvis arrangementet har et velgørende formål, der i øvrigt foreligger særlige forhold, eller ingen bevillingshaver vil påtage sig serveringen.

At der skal være tale om et enkeltstående arrangement udelukker ikke, at arrangementet kan strække sig over en periode, f.eks. en festival eller et stævne.

Ansøgninger skal indgives til Københavns Politi, Bevillingssektionen, som også kan give råd og vejledning, hvis du er i tvivl, om et arrangement kræver lejlighedstilladelse.

Mere information om lejlighedstilladelse samt ansøgningskema kan ses her: <http://www.politi.dk/da/borgerservice/tilladelser/lejlighedstilladelse/>

Festivals og udendørsfester

Hvis du ønsker at holde et udendørsarrangement, f.eks. en koncert på en offentlig plads eller vej, skal du søge om tilladelse hertil hos:

Københavns Erhvervsservice
Njalsgade 13, st.
PB 457
1505 Kbh. V
Telefon 33 66 33 33
Mail: erhverv@kk.dk

Du skal endvidere have en tilladelse fra Københavns Politi. Ansøgning skal indgives til:

Københavns Politi
Operativ planlægning og analyse
Tilladelseskontor
Politigården
1567 København V
Telefon 35 21 28 98

Mail: kbh-opa-till@politi.dk

Nærmere oplysninger kan ses her:

http://www.politi.dk/Koebenhavn/da/Borgerservice/Tilladelser/Tilladelser_kontor/tilladelse_og_bevilling.htm#SubHeader1

Udendørsservering

Der skal søges om tilladelse til al udendørsservering.

Ansøgning om tilladelse kan søges hos:

Københavns Erhvervsservice
Njalsgade 13, st., PB 457
1505 Kbh. V
Telefon 33 66 33 33
Mail: erhverv@kk.dk

Udendørsservering kan foretages fra kl. 08.00 til kl. 24.00. Selvom en restauration har nattilladelse, gælder denne ikke til udendørsservering.

Der skal altid friholdes 150 cm (200 cm på befærdede gader) til fri passage på fortovet, så fodgængerne kan komme forbi.

I *Nyhavn* og *Metropolzonen* har Borgerrepræsentationen givet generel tilladelse til udendørsservering til kl. 02.00.

Nyhavn er: Nyhavn (på restaurationssiden, dvs. ulige husnumre), Store Strandstræde 1-4, Lille Strandstræde 1-4, Toldbodgade 1-4 samt Det kongelige Teater i Kvæsthusgade

Metropolzonen er: Vesterbrogade 1A-4A bortset fra Tivoli, Axeltorv, Studiestræde 50-54 (lige numre) og 55-69 (ulige numre), H.C. Andersens Boulevard 8-16 (lige numre) og 13-17 (ulige numre) samt Rådhuspladsen og Jernbanegade

Det betyder, at det er tilladt at have udendørsservering til kl. 02.00, hvis restaurationen i forvejen har tilladelse til at holde åbent til kl. 02.00 og tilladelse til udendørsservering.

Der er endvidere mulighed for at få tilladelse til udendørsservering til kl. 05.00 i havneområder og tidligere industriområder, f.eks. i Kødbyen og på Carlsberg, efter en konkret vurdering.

Nærmere information om udendørsservering:

<http://www.kk.dk/Erhverv/TilladelserOgBevillinger/VejeOgPladser/~media/EDB90FD367F64A5DBDFF188BE8A2EC75.ashx>

Plan- og byggelovsmæssige forhold

Du kan få nærmere vejledning om plan- og byggelovsmæssige forhold i Teknik- og Miljøforvaltningens Kundecenter.

Lovgrundlag

Reglerne for udstedelse af alkoholbevilling fremgår af lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling mv. (restaurationsloven).

Restaurationsloven:

<https://www.retsinformation.dk/forms/R0710.aspx?id=129763>

Myndighederne

I Københavns Kommune har Borgerrepræsentationen i medfør af restaurationsloven nedsat et bevillingsnævn, som træffer afgørelse om alkoholbevillinger, bestyrergodkendelser, nattilladelser mv.

Københavns Bevillingsnævn består i perioden 2010-2013 af:

Kultur- og fritidsborgmester Pia Allerslev (formand) (V)
Bo Sand (næstformand) (A)
René Rud Mikkelsen (A)
Hans Erik Sigsgaard (C)
Leif Donbæk Thomsen (F)
Jan Mathisen (Ø)
Vicepolitidirektør Mogens Kjærgaard Møller

Bevillingsnævnet holder normalt 11 møder om året. Møderne er ikke offentlige. Bevillingsnævnet sekretariatsbetjenes af Kultur- og Fritidsforvaltningen.

Ud over Bevillingsnævnet er en række andre myndigheder involveret:

Københavns Politi

- modtager alle ansøgninger efter restaurationsloven og forbereder sagerne forud for forelæggelsen for Bevillingsnævnet,
- udsteder lejlighedsstilladelser,
- foretager kontrolbesøg for at sikre, at restaurationsloven overholdes.

Teknik- og Miljøforvaltningen

- sikrer overholdelsen af forskrift vedrørende miljøkrav i forbindelse med indretning og drift af restaurationer,
- behandler klager over støj, lugt og andre gener fra restaurationer,
- udsteder byggetilladelser og sikrer i den forbindelse, at brandsikkerhedsmæssige krav efter byggelovgivningen overholdes,
- udsteder ibrugtagningstilladelser.

Københavns Brandvæsen

- kontrollerer, om de brandsikkerhedsmæssige regler overholdes.

Kultur- og Fritidsudvalget

- er klageinstans for Bevillingsnævnets afgørelser.

Hvornår skal du have alkoholbevilling?

Generelt

Hvis du ønsker at servere stærke drikke – dvs. drikke med 2,8 % volumen alkohol eller derover – skal du have en alkoholbevilling. *Servere* betyder salg af stærke drikke, som drikkes på eller ved salgsstedet.

Det betyder, at ikke kun restaurationer, men også butikker, som sælger stærke drikke, og hvor der er mulighed for at sætte sig i butikken eller lige udenfor, skal have alkoholbevilling.

En alkoholbevilling gives for højst otte år ad gangen. Ofte gives alkoholbevillingen for et kortere tidsrum, f.eks. hvis der er tale om en nystartet lånefinansieret virksomhed, eller ansøgeren har en svag økonomi, som Bevillingsnævnet ønsker at følge tæt.

Både personer og selskaber kan få en alkoholbevilling.

Alkoholbevillingen udstedes til en bestemt person eller et bestemt selskab, til et bestemt forretningssted på en bestemt adresse og til et bestemt koncept (driftsform). Hvis der sker ændringer i ejerkredsen, ændring af forretningsstedet eller i adressen eller i konceptet, skal der søges om en ny alkoholbevilling.

Koncepterne er inddelt i følgende kategorier:

- *Spiserrestaurant*
Tilbyder primært servering af mad. Indretningen bærer afgørende præg af at være en spiserrestaurant.
- *Bar, café, bodega, værtshus*
Kan være med eller uden madservering. Der er oftest indrettet bar i serveringsområdet.

- *Diskotek, dansested, natklub*
Stedets bærende element er musik, dans og servering af drikkevarer.
- *Kulturelle institutioner*
Teatre, biografer, museer mv. Serveringen kan foregå som i en traditionel café eller i et lokale, hvortil der ikke er direkte adgang fra gaden.
- *Klubber, foreninger*
Møde- og samlingslokaler for sportsklubber, foreninger mv., hvis hovedformål ikke er at drive restaurationsvirksomhed. Ofte en begrænset personkreds.
- *Andre*
F.eks. butik med servering.

Bestyrere

Hvis et selskab søger alkoholbevilling, skal selskabet endvidere søge om godkendelse af en bestyrer, som står for den daglige drift af stedet. Hvis et selskab har alkoholbevilling til mere end ét serveringssted, skal hvert serveringssted ledes af hver deres bestyrer, med mindre Bevillingsnævnet giver tilladelse til, at én bestyrer leder mere end ét serveringssted.

En person, som har alkoholbevilling, kan vælge selv at stå for driften eller ansøge om godkendelse af en bestyrer.

En bestyrer skal opfylde alderskravet samt myndighedskravet og må ikke have udvist en adfærd, som giver grund til at antage, at den pågældende ikke vil lede serveringsstedet på forsvarlig måde, se nærmere under *Vandelsforhold*, side 20. Bestyreren må ligesom personer og selskaber med alkoholbevilling ikke lade sig finansiere helt eller delvist eller modtage gaver fra nogen, som fremstiller eller engrosforhandler drikkevarer.

Bestyreren har samme strafferetlige ansvar for serveringsstedets drift som bevillingshaveren.

Hvis en godkendt bestyrers ansættelse i restaurationen ophører, skal bevillingshaveren søge om at få godkendt en ny bestyrer.

En bestyrergodkendelse er alene en godkendelse til, at vedkommende kan fungere som bestyrer i den restauration, der er søgt til.

Dørmænd

Bevillingsnævnet kan bestemme, at der i en virksomhed med alkoholbevilling skal anvendes dørmænd, hvis det skønnes nødvendigt af hensyn til forsvarlig drift af virksomheden.

Dørmænd skal være autoriserede. Autorisation meddeles af politiet i den politikreds, hvor ansøgeren bor og gælder i hele landet.

Ansøgning skal for ansøgere bosat i Københavns Kommune indgives til Københavns Politi, Bevillingssektionen, som også kan oplyse nærmere om betingelserne.

Ansøgningskema og vejledning:

http://www.politi.dk/NR/rdonlyres/89ADE076-6D7D-480C-AF6E-45B81C8E34BE/0/P810_1209.pdf

Kantiner

Der kræves ikke alkoholbevilling til kantiner. Ved kantinedrift forstås servering i indrettede lokaler i tilknytning til arbejdspladser for personer, som arbejder i virksomheden, eller som har ærinde i virksomheden. Der må kun nydes øl og vin i kantiner.

Hvilke betingelser skal være opfyldt?

Grundbetingelser

I §§ 13-14 i restaurationsloven er fastsat en række minimumskrav til ansøgere.

For personer skal følgende betingelser være opfyldt:

- *Ansøger skal have næringsbrev til det pågældende forretningssted*
Næringsbrevet skal være registreret elektronisk i Næringsbasen.
Nærmere information om næringsbrev og optagelse i Virk.dk:
<http://www.virk.dk/myndigheder/stat/ERST/Naeringsbasen>
- *Ansøger skal være fyldt 25 år, eller hvis ansøgeren har afsluttet en uddannelse inden for hotel- og restaurationsfaget, 23 år*
Relevante uddannelser inden for hotel- og restaurationsfaget kan f.eks. være kok, tjener og køkkenassistent.
- *Ansøger må ikke være under rekonstruktionsbehandling eller konkurs, være umyndiggjort eller under værgemål*
- *Ansøger må ikke have forfalden gæld til det offentlige på over 50.000 kr.*

Hvis ansøger har indgået en aftale om rimelig afvikling af gælden med SKAT, som ansøgeren overholder, anses gælden ikke for forfalden. Gæld til det offentlige, som ikke vedrører ansøgerens drift af tilsvarende virksomhed, f.eks. gæld fra manglende betaling af børnepenge, ejendomsskatter mv., vil ikke blive taget i betragtning.

- *Ansøger må ikke være dømt for forhold, som begrunder en nærliggende fare for misbrug af alkoholbevillingen*

Det forhold, som ansøgeren er dømt for, skal have sammenhæng med alkoholbevilling. Se også under *Vandelsforhold* side 20.

For selskaber gælder tilsvarende regler. Udover at selskabet skal have næringsbrev til forretningsstedet og ikke må have forfalden gæld til det offentlige på over 50.000 kr., skal direktionens medlemmer og flertallet af bestyrelsesmedlemmer opfylde de nævnte krav til personer vedrørende alder, solvens, myndighed og strafbare forhold.

Hvis der i selskaber indtræder nye medlemmer i direktionen eller bestyrelser, skal Bevillingsnævnet underrettes herom senest fire uger efter ændringen med henblik på Bevillingsnævnets stillingtagen til, om bevillingen er bortfaldet.

Der er i forhold til selskaber i særlige tilfælde mulighed for at dispensere fra alderskrav, myndigheds- og solvenskrav samt kravet om ingen forfalden gæld til det offentlige over 50.000 kr.

Vedtægterne for et selskab, som søger alkoholbevilling, skal indeholde bestemmelser om, at aktierne mv. ikke kan udstedes eller overdrages til nogen, der fremstiller eller engrosforhandler drikkevarer, at alle aktiver mv. skal lyde på og noteres på navn, og at overdragelse af aktiver mv. kræver samtykke fra bestyrelsen/direktionen.

Endvidere må personer og selskaber med alkoholbevilling ikke lade sig finansiere helt eller delvis ved lån eller indskud mv. af nogen, som fremstiller eller engrosforhandler drikkevarer eller er medlem af direktion eller bestyrelse i et selskab, som fremstiller eller engrosforhandler drikkevarer. Personer, som fremstiller eller engrosforhandler drikkevarer, eller er medlem af bestyrelsen/direktionen af selskaber, som fremstiller eller engrosforhandler drikkevarer, kan heller ikke få alkoholbevilling.

Erhvervsstyrelsen kan dispensere fra kravene til selskabers vedtægter, finansieringsforbuddet og forbuddet mod bestemmende indflydelse fra personer eller selskaber, som fremstiller eller engrosforhandler drikkevarer.

Andre betingelser

Det fremgår af restaurationsloven, at der kun kan gives alkoholbevilling til en virksomhed, hvor servering af stærke drikke sker fra et bestemt serveringssted. Der skal altså være tale om et fast forretningssted, med mindre der er tale om busser, tog, fly eller skibe i rutefart.

Unge under 18 år må ikke være beskæftiget i de lokaler, hvor servering af stærke drikke foregår, hvilket også indbefatter f.eks. garderobe og toiletter. Alderskravet gælder dog ikke for personer, som er under uddannelse til tjener eller for bevillingshaverens børn og børnebørn.

Det er forbudt at servere alkohol for unge under 18 år, og bevillingshaveren har endvidere pligt til at sørge for, at der er mulighed for at få serveret andre (alkoholfri) drikke.

Politiet kan under særlige forhold forbyde restauratører at lade unge under 18 år opholde sig som gæster i en bestemt restauration. Politiet vurderer, om der foreligger særlige forhold i den konkrete situation. Politiet kan også forbyde personer over 18 år, som i forbindelse med et besøg har begået en strafbar handling, at opholde sig som gæster i en bestemt restauration, samt forbyde den pågældende restauratør at modtage disse personer som gæster.

Hensyn, som Bevillingsnævnet især skal lægge vægt på

Ud over at de nævnte grundbetingelser skal være opfyldt, skal Bevillingsnævnet efter restaurationslovens § 12 ved afgørelsen af, om alkoholbevilling kan gives i det konkrete tilfælde iagttage samfundsmæssige, ædruelighedsmæssige, ordensmæssige og dermed sammenhængende hensyn.

Bevillingsnævnet skal ved den vurdering navnlig lægge vægt på:

”Vandelsforhold”

Hvis ansøger inden for en kortere årrække er dømt for forhold (f.eks. økonomisk kriminalitet, vold, salg af narkotika, hæleri, diskrimination mv.), som medfører, at det må antages, at virksomheden ikke vil blive drevet på forsvarlig vis, kan der meddeles afslag. Bevillingsnævnet foretager en samlet vurdering af lovovertrædelsens/-ernes karakter, antallet af lovovertrædelser og tidspunktet for lovovertrædelsen.

Forretningsmæssige kvalifikationer

I vurderingen indgår, om ansøger har en uddannelse inden for hotel- og restaurationsbranchen eller erfaring med drift af restauration eller anden virksomhed. Dokumentation skal vedlægges ansøgningen.

Økonomiske forhold

Bevillingsnævnet vurderer, om virksomhedens og ansøgerens økonomi og finansieringsplan ser bæredygtig ud, og om virksomheden vil blive drevet for ansøgers egen regning og risiko og på betryggende vis.

Størrelse og indretning

I denne vurdering indgår, om lokalerne opfylder kravene til en restaurationsvirksomhed. Vurderingen er afhængig af hvilket koncept, der søges til restaurationen. Ved lokaler, som ikke tidligere har været brugt til restaurationsdrift, foretager politiet sammen med Center for Miljø og brandvæsnet en besigtigelse af lokalerne.

Beliggenhed

Der foretages en vurdering af beliggenheden og det ønskede koncept.

Bevillingsnævnet ser i tillæg til ovenstående positivt på restaurationer, hvor man af egen drift har taget skridt for at forbedre nedbringelse af støj fra stedet og fra gæster på gaden eller i øvrigt arbejder for at skabe en veldrevet restauration.

Af sådanne tiltag kan eksempelvis nævnes:

- ansættelse af vagter, der også aktivt medvirker til at afhjælpe afledt støj fra gæster, der opholder sig uden for stedet, nedbringe urinering mv.,
- etablering af rygekabiner for at nedbringe antallet af rygende gæster på gaden,
- indkøb og anvendelse af polycarbonatglas for at nedbringe risiko for glasskår mv. på gaden for restaurationen, og
- konstruktiv dialog med naboer og myndigheder.

Politiforretningers betydning

Ved ansøgning om fornyelse af en alkoholbevilling indgår de politiforretninger, som politiet har registreret på adressen, i sagens beslutningsgrundlag. Bevillingsnævnet foretager en konkret vurdering af karakteren og antallet af politiforretningerne, restaurationens egen indsats og politiets samarbejde med den konkrete restauration.

Antallet af politiforretninger er ikke i sig selv afgørende for fornyelsen, og et stort antal politiforretninger foranlediget af, at bevillingshaveren selv har kontaktet politiet, tillægges ikke negativ betydning ved fornyelsen af alkoholbevillingen. Tværtimod tillægges nævnet det positiv betydning, at der er en positiv dialog mellem politiet og bevillingshaveren. Bevillingshaverens tiltag

i øvrigt for at sikre en forsvarlig drift og et trygt natteliv, tillægges ligeledes positiv betydning.

Det skal understreges, at politiet forventer, at bevillingshavere på eget initiativ kontakter politiet, hvis der er mistanke om, at der foregår ulovlige forhold på eller ved restaurationen.

Betingelser og begrænsninger

Bevillingsnævnet kan begrænse og betinge en alkoholbevilling af, at bestemte vilkår overholdes. Begrænsninger og vilkår, der knyttes til en alkoholbevilling, skal være konkret begrundet og sker for at sikre varetagelsen af de i restaurationslovens § 12 nævnte hensyn. Begrundelsen for de fastsatte begrænsninger og betingelser skal fremgå af afgørelsen. Bevillingshaveren kan klage over fastsatte begrænsninger og betingelser. De nævnte betingelser og begrænsninger er kun eksempler, andre kan også forekomme.

Begrænsning af alkoholbevillingens varighed

Den oftest forekommende begrænsning vedrører det tidsrum, alkoholbevillingen gælder for. Hvis f.eks. en nyetablering af en virksomhed er lånefinansieret, hvis ansøger har en aftale om afdragelse af gæld til det offentlige, hvis en ansøger har haft et driftsunderskud eller en negativ egenkapital, giver Bevillingsnævnet typisk en bevillingsperiode på et til to år afhængig af sagens omstændigheder i øvrigt, idet Bevillingsnævnet ønsker at følge den økonomiske udvikling, herunder afvikling af gæld til det offentlige.

Ændring af driftsform/koncept

Det fremgår af alle meddelte alkoholbevillinger, hvilket koncept bevillingen er meddelt til, og at restaurationen ikke må ændre koncept, driftsform eller ejerforhold uden Bevillingsnævnets godkendelse.

Åbningstid

Hvis en restauration har udvidet åbningstid (nattilladelse), kan alkoholbevillingen være betinget af, at dørmænd er til stede i et bestemt tidsrum. En alkoholbevilling kan også være betinget af, at restaurationen holder lukket i et bestemt tidsrum.

Begrænsning i sortiment

En alkoholbevilling kan være betinget af, at der kun må serveres bestemte former for stærke drikke, f.eks. øl og vin.

Krav om, at bestemte personer skal være til stede

Alkoholbevillingen kan også være betinget af, at der altid er en godkendt bestyrer og/eller dørmænd tilstede i åbningstiden.

Støj

En alkoholbevilling kan også være betinget af, at der foretages støjmålinger, opsættes lydsluse, eller at der foretages lydisolering.

Renholdelse af færdselsarealer

Alle grundejere skal som udgangspunkt sørge for renholdelse af færdselsarealer på deres matrikel, f.eks. fortove. Renholdelsespligten indebærer blandt andet, at grundejeren dagligt skal fjerne glasskår, affald, ekskrementer mv. fra fortove.

Med til renholdelsespligten hører, at restauratøren tager behørigt ansvar for, at gæster, som ryger uden for restauranten, har mulighed for at skodde og afhænde cigaretskodder – f.eks. ved opsætning eller opstilling af et fornødent antal askebægre på eller ved restaurationens facade.

I Københavns Kommune har kommunen overtaget private grundejeres renholdelsesforpligtelse på udvalgte fortove og gågader i de centrale dele af byen. Formålet med ordningen er at sikre et ensartet og højt renholdelsesniveau i byen. Størstedelen af Indre By er omfattet af ordningen, som er obligatorisk og finansieret af de berørte grundejere. Renholdelsen foretages af Teknik- og Miljøforvaltningen, Center for Renhold. Grundejerne skal sørge for, at fortovene er ryddet, så Center for Renhold kan komme til med fejmaskiner mv.

Hvis en restauratør har fået tilladelse til udendørsservering, skal restauratøren være opmærksom på den særlige renholdelsesforpligtelse, som gælder for det udlånte areal efter lukketid. Denne forpligtelse gælder også i områder, hvor kommunen har overtaget renholdelsesforpligtelsen.

Uden for de områder, som er omfattet af renholdelsesordningen, kan grundejeren overdrage sin forpligtelser til en anden, f.eks. en vicevært eller et firma, der udfører ejendomsservice. Hvis grundejeren ikke selv bor i ejendommen eller i nærheden, skal en sådan overdragelse altid finde sted. Aftalen skal være skriftlig og skal meddeles Teknik- og Miljøforvaltningen, Center for Renhold.

Hvis en restauration er beliggende uden for de områder, som er omfattet af renholdelsesordningen, og restauratøren selv er grundejer, er restauratøren således ansvarlig for den daglige renholdelse af færdselsarealer. Hvis restauratøren ikke er grundejer, vil det ofte være aftalt i lejekontrakten, hvem der er ansvarlig.

Center for Renhold fører tilsyn med og registrerer systematisk, at grundejere overholder deres forpligtelser. Center for Renhold kan lade arbejdet udføre for grundejerens regning, hvis det er nødvendigt.

Yderligere oplysninger kan fås hos:

Center for Renhold
Islands Brygge 37
Postboks 455
1505 København V
Telefon 33 66 34 88
Mail: renhold@tmf.kk.dk

Yderligere information om Københavns Kommunes og grundejeres forpligtelser i de områder hvor kommunen har overtaget renholdelsesforpligtelsen:
<http://www.kk.dk/da/borger/bolig/ansvar-som-grundejer/renhold-af-fortove>

Nattilladelse (udvidet åbningstid)

Generelt

En alkoholbevilling giver tilladelse til servering af stærke drikke fra kl. 5.00 til kl. 24.00.

Hvis en restauratør ønsker at servere stærke drikke efter kl. 24.00, skal Bevillingsnævnet give særskilt tilladelse til udvidet åbningstid (nattilladelse). Tilladelse kræver politiets samtykke.

Der kan gives nattilladelse til kl. 01.00, 02.00, 03.00, 04.00 eller 05.00 – gældende alle ugens dage eller kun enkelte dage. Bevillingsnævnet kan fastsætte betingelser i tilknytning til en nattilladelse, f.eks. krav om, at der er en dørmænd til stede.

Center for Miljø bliver hørt i alle ansøgninger om nattilladelse – både når der er tale om en førstegangsansøgning, og når der er tale om en ansøgning om fornyelse.

Det er en betingelse for at få en nattilladelse, at ansøger har tilladelse fra ejeren eller udlejer af ejendommen til at holde åbent til det pågældende tidspunkt.

I Bevillingsnævnets vurdering af, om en ansøgning om nattilladelse kan imødekommes, indgår således begrundelsen for ønsket om nattilladelse, restaurationens koncept, miljømæssige hensyn herunder nærhed til beboelse samt en vurdering af ordens- og ædruelighedsmæssige hensyn.

Bevillingsnævnet har oplevet, at ejerforeninger henvender sig til nævnet, når et medlem af ejerforeningen eller en lejer af et lokale i ejerforeningen har fået nattilladelse, og der opstår uenighed omkring f.eks. støj, lugtgener eller affaldshåndtering mellem ejerforeningens øvrige medlemmer og bevillingshaveren. En meddelt alkoholbevilling/nattilladelse medfører ikke en tilsidesættelse af bevillingshaverens forpligtelse til fortsat at overholde de for den konkrete ejerforening gældende vedtægter, husordensregler og andre indgåede kontrakter. En tilsidesættelse af eller uenighed om disse forhold er dog af privatretlig karakter og må søges afklaret ved domstolene. Ejerforeninger henvises til i foreningens vedtægter at tage stilling til, om udøvelsen af erhverv, f.eks. restaurationsvirksomhed i de lejligheder/lokaler, som er en del af ejerforeningen, skal begrænses.

Nattilladelse til enkeltstående arrangementer

Der er også mulighed for at søge om nattilladelse eller udvidelse af en eksisterende nattilladelse til et enkeltstående arrangement. Ved enkeltstående arrangement forstås også arrangementer, som varer flere dage, f.eks. en festival.

Center for Miljø bliver også hørt ved enkeltstående arrangementer. Søg i så god tid som muligt.

Særlige dage

Alle restaurationer har, uanset om de har nattilladelse eller ej, tilladelse til at holde åbent til kl. 05.00 i forbindelse med Kulturnatten (fredag i uge 41) og natten efter den 24. og den 31. december.

Miljømæssige forhold, herunder støj

Teknik- og Miljøforvaltningen sikrer overholdelsen af forskrift vedrørende miljøkrav i forbindelse med indretning og drift af restaurationer i Københavns Kommune.

Inden opstart af en restauration oplyser Teknik- og Miljøforvaltningen, Center for Miljø om støjkrav mv. i forhold til den konkrete virksomhed.

Bevillingsnævnet opfordrer til, at potentielle restauratører kontakter Teknik- og Miljøforvaltningen, Center for Miljø på så tidligt et tidspunkt som muligt forud for etableringen af restaurationen, med henblik på at overholdelse af miljøkrav indtænkes i eventuelle ombygninger fra starten.

Forskrift vedrørende miljøkrav i forbindelse med indretning og drift af restaurationer i Københavns Kommune:
<https://subsite.kk.dk/Borger/Miljoe/VilDuKlage/~media/1E4890577D90418A8CA196CB1264A08C.ashx>

Borgerhenvendelser vedrørende støj eller andre gener fra steder med alkoholbevilling:

Støj- og lugtgener mv. fra restaurationer

Center for Miljø
Njalsgade 13-15
Postboks 259
1502 København V
Telefon 33 66 33 66
Mail: miljoe@tmf.kk.dk

Beboerhenvendelser ved støj- og lugtgener

Center for Miljø
Team for Miljøgener
Telefon 33 66 30 15
Mail: klage@tmf.kk.dk

Teamet påser restaurationernes overholdelse af miljølovgivningen. Temaet kører også ud i det københavnske natteliv. Ved at kontakte teamet på mail kan man få mails med orientering om, hvornår teamet er ude og køre. Når teamet er ude, og problemerne opleves, kan teamet kontaktes på vagttelefonen: 26 86 58 27.

Larm og uro på gaden

Københavns Politi
Politigården
1567 København V
Telefon 114 eller 33 14 14 48
Mail: kbh@politi.dk

Hvis der er tale om vedvarende støj eller andre gener, kan du henvende dig til Bevillingsnævnet, der vil videresende henvendelsen til udtalelse hos Center for Miljø eller politiet:

Københavns Bevillingsnævn
Kultur- og Fritidsforvaltningen
Rådhuset
1599 København V
Telefon 33 66 26 11

Mail: sek@kff.kk.dk

Tilbagekaldelse/inddragelse

Bevillingsnævnet kan efter indstilling fra politiet tilbagekalde en alkoholbevilling, hvis der er særlig grund til at antage, at bevillingshaveren ikke vil drive virksomheden på forsvarlig måde. En sådan afgørelse kan prøves ved domstolene.

Tilbagekaldelse vil typisk kræve, at bevillingshaveren i en periode har drevet restaurationen uforsvarligt.

Frakendelse kan ske, hvis bevillingshaveren har gjort sig skyldig i grov eller gentagen overtrædelse af vilkår for alkoholbevillingen og bestemmelser i restaurationsloven.

Frakendelse sker ved domstolene i forbindelse med en sag anlagt af anklagemyndigheden.

Endvidere kan en alkoholbevilling fratages, hvis indehaveren har forfalden gæld til det offentlige på mindst 100.000 kr.

Straffelovens § 79 om frakendelse af særlig offentlig autorisation eller godkendelse finder også anvendelse på bevillingshavere. En bevillingshaver kan således ved dom for et strafbart forhold frakendes retten til fortsat at udøve restaurationsvirksomhed eller til at udøve den under visse former, hvis det udviste forhold begrundes en nærliggende fare for misbrug af stillingen.

Bortfald af bevilling

En alkoholbevilling bortfalder i en række situationer. De oftest forekommende situationer er:

- bevillingshaveren dør
- bevillingen udløber uden, at den er blevet fornyet
- bevillingshaveren har ikke længere næringsbrev
- bevillingshaveren er under konkurs
- en betingelse eller et vilkår, som er stillet som betingelse for bevillingen er ikke længere opfyldt

Sanktioner

Overtrædelse af eller tilsidesættelse af fastsatte betingelser eller begrænsninger fastsat i medfør af restaurationsloven straffes med bøde. Under

skærpende omstændigheder eller i gentagelsestilfælde kan straffen stige til fængsel i indtil fire måneder.

En person, som køber eller på anden måde skaffer sig stærke drikke i strid med loven, straffes med bøde, f.eks. en mindreårig, som får en person over 18 år til at købe stærke drikke for sig.

Revision

Restaurationsplanen revideres efter behov, dog mindst én gang i hver valgperiode.

Adresser

Københavns Bevillingsnævn

Kultur- og Fritidsforvaltningen
Rådhuset
1599 København V
Telefon 33 66 26 11
Mail: sek@kff.kk.dk

Københavns Politi, Bevillingssektionen

Gl. Køge Landevej 1
2500 Valby
Telefon 35 21 95 90
Mail: kbh-bevtill@politi.dk
Ekspeditionstid: kl. 9.00-14.00

Københavns Politi

Operativ planlægning og analyse
Tilladelseskantor
Politigården
1567 København V
Telefon 35 21 28 98
Mail: kbh-opa-till@politi.dk

Københavns Erhvervsservice

Njalsgade 13, st.
PB 457
1505 Kbh. V
Telefon 33 66 33 33
Mail: erhverv@kk.dk

Teknik- og Miljøforvaltningens kundecenter

Njalsgade 13, st.
2300 København S
Åbningstider:
Mandag-torsdag: kl. 9.00-17.00
Fredag: kl. 9.00-15.00

Center for Miljø, støjteamet – borgerhenvendelser om støj- og lugtgener

Njalsgade 13
2300 København S
33 66 30 15
Mail: klage@tmf.kk.dk
Åbningstider:
Mandag-torsdag: kl. 9.00-17.00
Fredag: kl. 9.00-15.00

Københavns Brandvæsen

Bag Rådhuset 3
1550 København V
Telefon 33 66 33 66
Mail: forbyg@okf.kk.dk

BILAG 7 – PRAKSIS FRA STATSFORVALTNINGEN HOVEDSTADEN (ANONYMISERET FORM)

[REDACTED]

07-10-04

I brev af 5. marts 2004 til Tilsynet har De klaget over, at Københavns Kommune har givet indehaveren af værtshuset [REDACTED] tilladelse til at opretholde alkoholbevillingen uden at partshøre Dem. De har endvidere klaget over, at kommunen har tilsidesat god forvaltningsskik ved ikke at bekræfte modtagelsen af Deres brev af 15. januar 2004. Endelig har De anført, at kommunen har handlet i strid med restaurationslovens § 12 ved at opretholde alkoholbevillingen.

Københavns Kommune har fremsendt en udtalelse i sagen ved brev af 1. juli 2004 til Tilsynet. Bevillingsnævnet vedtog på mødet den 22. september 2004 at tilslutte sig den af forvaltningen givne udtalelse uden yderligere bemærkninger.

De har fået tilsendt kopi af kommunens udtalelse.

Tilsynets udtalelse

I henhold til forvaltningslovens § 19, stk. 1, (lov nr. 571 af 19. december 1985), skal en myndighed høre en part i en sag, inden der træffes afgørelse i sagen.

For at være part i en sag i forvaltningslovens forstand skal den pågældende have en væsentlig individuel interesse i sagens udfald.

De har anført, at De havde en væsentlig interesse i, om restaurant [REDACTED] fik fornyet sin alkoholbevilling, hvorfor kommunen skulle partshøre Dem, inden kommunen traf afgørelse i sagen.

De har oplyst, at De bor lige oven på restauranten, og at De næsten dagligt bliver generet af restauranten. De må således ringe til politiet, når værtshuset ikke lukker til tiden, eller når støjen bliver for grel. De har anført, at De også har ringet til restauranten, når folk står udenfor og ryger hash.

TILSYNET

MED KOMMUNERNE
I KØBENHAVNS OG
FREDERIKSBORG AMTER
SAMT MED KØBENHAVNS,
FREDERIKSBERG OG
BORNHOLMS KOMMUNER

STATSAMTET KØBENHAVN
HEJREVEJ 43
2400 KØBENHAVN NV

JOURNAL NR.: 2004-613/374

DIREKTE TELEFON: 3817 0645

TELEFON: 38 17 06 00

FAK: 38 33 20 12

CVR-NR.: 11 57 70 83

KØBENHAVN@STATSAMT.DK
WWW.STATSAMT.DK

TELEFONTID:

MANDAG - ONSDAG: 10.00 - 15.00

TORSDAG: 13.00 - 17.00

FREDAG: 10.00 - 13.00

Kommunen har anført, at kommunen ikke har partshørt Dem inden kommunen traf afgørelse i sagen, idet De efter kommunens opfattelse ikke er part i sagen.

Kommunen har gjort gældende, at De har en afledet interesse i, om værtshuset [redacted] får fornyet sin alkoholbevilling, og Deres eventuelle klager vil derfor også indgå ved en vurdering af, om en bevilling skal fornys, men efter kommunens opfattelse er beboere i nærheden af en restaurant ikke parter i en sag om alkoholbevilling, idet naboerne ikke har en tilstrækkelig individuel interesse i sagen.

Kommunen har oplyst, at kommunen har foretaget en konkret individuel vurdering af, om De og den andelsboligforening, som De er medlem af, og som også har indgivet en klage i sagen, er parter i forvaltningslovens forstand. Kommunen har ikke fundet, at der foreligger sådanne særlige forhold, der kan begrunde, at De eller andelsboligforeningen skulle være part i denne bevillingssag.

Kommunen har anført, at andelsboligforeningens klage indgik ved vurderingen af ansøgningen om fornyelse af alkoholbevillingen og tilladelse til natåbnet til kl. 01.00. På grund af klagen fra andelsboligforeningen, blev natåbningen kun givet for 3 måneder. Såfremt bevillingshaveren ansøgte om forlængelse af natåbningen, ville Deres klage indgå ved vurderingen af denne ansøgning, men De ville ikke blive hørt.

Kommunen har endvidere henvist til, at det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen i lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v., om behandling af ansøgninger om alkoholbevillinger, at det er ansøgeren, der er part i sagen, og som er klageberettiget.

Tilsynet finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at De og andelsboligforeningen ikke er parter i bevillingssagen i forvaltningslovens forstand, og at kommunen således ikke var forpligtet til at partshøre Dem, inden kommunen traf afgørelse i sagen.

Tilsynet har herved lagt vægt på, at De efter Tilsynets opfattelse ikke kan anses for at have en tilstrækkelig individuel interesse i sagens udfald.

Efter Tilsynets opfattelse kan en afgørelse om alkoholbevilling have interesse for naboerne til den omhandlede restaurant, men interessen vil som hovedregel ikke kunne anses for at være tilstrækkelig individuel.

SIDE 2

Tilsynet finder heller ikke, at der i denne konkrete bevillingssag foreligger forhold, der kan medføre, at De må anses for at være part og skulle partshøres i henhold til forvaltningslovens regler.

De har endvidere anført, at kommunen ikke har opfyldt officalmaksimen ved ikke at høre Dem, inden afgørelsen blev truffet.

Kommunen har oplyst, at hverken bevillingspolitiet eller miljøkontrollen havde haft betænkeligheder ved at forny alkoholbevillingen og give nattiladelse til kl. 01.00.

Tilsynet finder ikke, at kommunen kan anses for at have tilsidesat sin forpligtelse til at oplyse sagen tilstrækkeligt ved ikke at indhente oplysninger fra Dem inden kommunen traf afgørelse i sagen. Tilsynet finder, at kommunen må kunne lægge til grund, at eventuelle naboklager vil fremgå af indstillingerne fra bevillingspolitiet og miljøkontrollen.

De har endvidere klaget over, at kommunen har tilsidesat reglerne om god forvaltningsskik ved ikke at bekræfte modtagelsen af Deres brev af 15. januar 2004.

Tilsynet skal oplyse, at Tilsynet i henhold til § 48 i lov om kommunernes styrelse, (lovbekendtgørelse nr. 968 af 2. december 2003), fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, herunder kommunale forskrifter, der er udstedt i medfør af denne lovgivning.

Tilsynet har imidlertid ikke kompetence til at tage stilling til, om kommunerne har overholdt reglerne om god forvaltningsskik. Klager herover henhører under den pågældende borgmester og kan eventuelt indbringes for Folketingets Ombudsmand.

Tilsynet har heller ikke kompetence til at tage stilling til, om restaurationslovens regler er overholdt. I henhold til restaurationslovens § 34, kan klager over afgørelser truffet i medfør af restaurationslovens regler som hovedregel indbringes for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

I henhold til § 48, stk. 3, i den kommunale styrelseslov fører Tilsynet ikke tilsyn i det omfang særlige klage- eller tilsynsmyndigheder kan tage stilling til den pågældende sag.

Tilsynet foretager sig herefter ikke yderligere i anledning af Deres klage.

Sagsfremstilling

SIDE 3

Kommunen har oplyst, at værtshuset [redacted] som er beliggende [redacted] har haft alkoholbevilling siden 1974.

Kommunen har videre oplyst, at De ved breve af 13. oktober og 27. oktober 2003 anmodede om aktindsigt i bevillingssagen for værtshuset [redacted].

Kommunen gav Dem aktindsigt ved brev af 3. november 2003 og oplyste, at alkoholbevillingen udløb den 30. november 2003, og at der ikke var knyttet nattilladelse til virksomheden.

Formanden for bestyrelsen af den andelsboligforening, som De er medlem af, sendte den 4. november 2003 et brev til narkotika- og bevillingspolitiet over store gener fra værtshuset [redacted]. Der blev klaget over manglende overholdelse af åbningstider, gæster på fortovet og generelle gener under miljøkontrollens område.

Miljøkontrollen reagerede på klagen ved fremsendelse af kopi af en indskærpelse, som var sendt til værtshuset den 23. juni 2003.

Narkotika- og bevillingspolitiet fremsendte indstilling om fornyelse af alkoholbevilling samt nattilladelse til kl. 01.00 under henvisning til, at der ikke var problemer med driften, og nattilladelsen blev derfor foreslået givet for en prøveperiode på ½ år.

Kommunen har oplyst, at den nuværende ejer har drevet virksomheden siden november 2001. Bevillingsnævnet fornyede alkoholbevillingen for 2 år. Begrundelsen for åremålsbegrænsningen var ansøgerens svage økonomi. Nattilladelsen blev givet til kl. 01.00, men efter indstilling fra Bevillingsnævnets sekretariat kun for 3 måneder til den 31. marts 2004 på grund af ovennævnte klage.

Kommunen har oplyst, at politiet ikke har gjort opmærksom på politimæssige eller andre problemer med virksomheden i forbindelse med ansøgningen om nattilladelse.

De henvendte Dem til kommunen ved brev af 15. januar 2004, da andelsboligforeningen ikke havde fået svar på klagen. Kommunen har oplyst, at klagen ikke blev besvaret, da klagen var sendt til politiet og kun i kopi til Bevillingsnævnets sekretariat.

Kommunen har anført, at da hverken bevillingspolitiet eller miljøkontrollen havde betænkeligheder ved at forny alkoholbevillingen og give nattilladelse til kl. 01.00, var det sekretariatets vurdering, at klagen først skulle indgå ved vurderingen af, om nattilladelsen skulle fornyes. Kommu-

SIDE 4

nen har videre oplyst, at på grund af travlhed blev Deres henvendelse først besvaret ved brev af 10. marts 2003.

Kommunen har endelig oplyst, at kommunen ikke har modtaget nogen ansøgning om fornyelse af nattilladelsen fra indehaveren af værtshuset [REDACTED] hvorfor nattilladelsen bortfaldt den 1. april 2004.

Kommunen har vedrørende kompetencen til at give og forny alkoholbevillinger henvist til § 10, stk. 2, i lov om restaurations- og hotelvirksomhed, hvorefter kommunalbestyrelsen efter forhandling med politiet giver og fornyer alkoholbevillinger.

I henhold til § 10, stk. 3 i restaurationsloven kan kommunalbestyrelsen nedsætte et bevillingsnævn til at træffe afgørelser, der efter loven er henlagt til kommunalbestyrelsen. Københavns Kommune har nedsat et sådant bevillingsnævn.

Vedrørende spørgsmålet om partsstatus i bevillingsager har kommunen anført, at det fremgår af kommentarerne til bestemmelsen i restaurationslovens § 10, at det er bevillingsansøgeren, der er part i sagen i forvaltningslovens forstand. Tilsvarende er det bevillingsansøgeren, der er klageberettiget i forhold til en bevillingssag. Dermed er det også bevillingsansøgeren, der er part i en eventuel ansøgning.

Kommunen har videre anført, at kommentarerne til restaurationslovens § 10 angiver, hvorledes forvaltningslovens bestemmelser om partshøring skal anvendes i forhold til bevillingssager. Det fremgår heraf, at partshøring i bevillingssager skal ske af bevillingsansøgeren.

Kommunen har således sammenfattende anført, at i medfør af restaurationslovens bestemmelser er det alene bevillingsansøgeren, der har en væsentlig, individuel interesse i bevillingssagen, hvorfor det alene er ansøgeren, der har partsstatus. Efter kommunens opfattelse har det ikke været hensigten med restaurationsloven at give naboer o.lign. til restaurationer partsstatus i relation til bevillingssagen. Selv om sådanne personer kan siges at have en væsentlig interesse i bevillingssagens udfald, berøres personerne ikke væsentligt og individuelt af afgørelsen efter kommunens opfattelse. Den nævnte personkreds vil derfor ikke – i hvert fald ikke medmindre der i den konkrete sag foreligger ganske særlige omstændigheder – være parter i bevillingssagen.

Kommunen har anført, at en bevilling kan have afledede konsekvenser for de nævnte beboere, hvilket miljøkontrollen og bevillingspolitiet skal tage hensyn til, og klager og

SIDE 5

henvendelser om restauranten vil indgå ved vurderingen af bevillingssagen.

Kommunen har anført, at der er foretaget en konkret vurdering af, om der foreligger sådanne særlige omstændigheder i denne sag, som kunne medføre, at De som nabo til værtshuset [redacted] har en sådan væsentlig individuel interesse i sagen, at De må betragtes som part i bevillingssagen.

Kommunen har fundet, at De ikke er part i sagen, og at bevillingsnævnet således ikke har haft nogen forpligtelse til at foretage høring af Dem inden afgørelsen blev truffet.

De har anført, at De bor lige ovenpå værtshuset, og at De er generet af værtshuset næsten dagligt. Det sker, at De ringer til politiet, når værtshuset ikke lukker til tiden eller når støjen bliver for grel. De har endvidere ringet til selve værtshuset og klaget, når De har opdaget, at der står folk uden for og ryger hash.

De har endvidere anført, at kommunen ikke har opfyldt officialmaksimen, idet kommunen ikke har oplyst sagen tilstrækkeligt, når kommunen ikke har hørt Dem inden afgørelsen blev truffet, ligesom forvaltningslovens regler om partshøring er overtrådt.

De har endvidere anført, at kommunen ikke har overholdt restaurationslovens § 12 ved opretholdelse af alkoholbevillingen, idet der findes flere årsager, som omhandlet af ordlyden i nævnte bestemmelse, som tilsiger, at bevillingen ikke skulle være udstedt, hvilket ville være kommet frem, hvis kommunen havde hørt Dem og andelsboligforeningen.

Lovgrundlag

Bekendtgørelse af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v., lovebekendtgørelse nr. 163 af 11. marts 2003, § 10, lyder således:

"§ 10. Stærke drikke må kun serveres i virksomheder med alkoholbevilling, jf. dog kapitel 4 og 5.

Stk. 2. Alkoholbevilling gives og fornys af kommunalbestyrelsen efter forhandling med politiet. For virksomheder omfattet af § 11, stk. 2, gives og fornys bevilling dog af Landsbevillingsnævnet. Bevillingen gælder et bestemt forretningssted og for et tidsrum af 8 år. Bevillingen kan efter omstændighederne begrænses og betinges.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan nedsætte et bevillingsnævn til at træffe afgørelser, der efter denne lov er henlagt til kommunalbestyrelsen. Bevillingsnævnet består af politimesteren og indtil 6 andre medlemmer. Personer, der ikke er medlem-

SIDE 6

mer af kommunalbestyrelsen, kan være medlem af nævnet. I København består nævnet af borgmesteren som formand, 5 medlemmer valgt af kommunalbestyrelsen ved forholdstalsvalg og en repræsentant for politiet valgt af politidirektøren. Såfremt Københavns Kommune har et magistratsstyre eller en styreform med delt administrativ ledelse, jf. §§ 64 og 64 a i lov om kommunernes styrelse, kan kommunalbestyrelsen i kommunens styrelsesvedtægt bestemme, at et magistratsmedlem henholdsvis en udvalgsformand er formand i stedet for borgmesteren.

Stk. 4. Et bevillingsnævns afslag kan indbringes for kommunalbestyrelsen. Indbringelsen skal være modtaget hos kommunalbestyrelsen senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Afslaget skal indeholde oplysning om adgangen til at indbringe afgørelsen for kommunalbestyrelsen og om fristen herfor.

§ 12. Bevillingsmyndigheden skal ved afgørelsen af, om alkoholbevilling vil kunne gives, iagttage samfundsmæssige, ædruelighedsmæssige, ordensmæssige og dermed sammenhængende hensyn. Der kan herved navnlig lægges vægt på:

- 1) om der af bevillingsansøgeren, medlemmer af direktion eller bestyrelse eller andre, der kan øve en bestemmende indflydelse på virksomhedens drift, er udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at virksomheden ikke vil blive drevet på forsvarlig måde,
- 2) bevillingsansøgerens forretningsmæssige kvalifikationer, herunder om det må antages, at ansøgeren vil være egnet til at drive restaurationsvirksomhed på betryggende måde,
- 3) bevillingsansøgerens økonomiske forhold og finansieringsplan, driftsbudget samt likviditetsbudget for virksomheden, herunder om det må anses for godtgjort, at virksomheden vil blive drevet for ansøgerens egen regning og risiko,
- 4) størrelse, indretning og karakter i øvrigt af restaurationsvirksomheden,
- 5) restaurationens beliggenhed, hvorved der kan anlægges byplanmæssige betragtninger, således at der kan vises tilbageholdenhed med at give tilladelse til nyoprettede restaurationsvirksomheder med servering af stærke drikke i egentlige boligkvarterer eller nær skoler eller andre institutioner, der søges af unge,
- 6) om der som følge af en for stærk lokal koncentration af restaurationsvirksomheder med alkoholbevilling kan befrygtes uforsvarlig restaurationsdrift eller andre ædrueligheds- eller ordensmæssige problemer, eller
- 7) om der foreligger andre konkrete ædruelighedsmæssige og dermed sammenhængende sociale og politimæssige forhold, der gør det betænkeligt, at alkoholbevilling gives.

§ 34. Politiets afgørelser om nægtelse af godkendelse efter § 15, stk. 3, samt politiets afgørelser efter § 26, stk. 2 og 3, § 29, stk. 4, § 31 og § 32, stk. 4, kan indbringes for justitsministeren. Andre afgørelser efter denne lov, der træffes af

SIDE 7

politimesteren, i København af politidirektøren eller kommunalbestyrelsen, kan med de i § 35 nævnte undtagelser indbringes for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Klage over politiets påbud om lukning af en virksomhed, jf. § 32, stk. 4, 3. pkt., har opsættende virkning, medmindre justitsministeren bestemmer andet.

Stk. 2. Erhvervs- og Selskabsstyrelsens afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 35. Afgørelser truffet af politimesteren, i København af politidirektøren eller kommunalbestyrelsen, i medfør af nedenstående bestemmelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed: § 7, stk. 2, 4 og stk. 5, 3. pkt., § 8, stk. 5, § 10, stk. 4, 1. pkt., § 17, stk. 2, § 19, stk. 2, 2. pkt., § 23, stk. 3, § 24, stk. 3, § 27, stk. 2, § 28, stk. 3, 4, 6, 7 og 8, og § 32, stk. 3.

Stk. 2. Afgørelser truffet af politimesteren, i København af politidirektøren, om tilbagekaldelse af en godkendelse efter § 15 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed."

Forvaltningslov, lov nr. 571 af 19. december 1985, § 19, lyde saledes:

"§ 19. Kan en part i en sag ikke antages at være bekendt med, at myndigheden er i besiddelse af bestemte oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, må der ikke træffes afgørelse, før myndigheden har gjort parten bekendt med oplysningerne og givet denne lejlighed til at fremkomme med en udtalelse. Det gælder dog kun, hvis oplysningerne er til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse. Myndigheden kan fastsætte en frist for afgivelsen af den nævnte udtalelse."

Genpart af dette brev er sendt til Københavns Kommune og til ejeren af værtshuset [REDACTED]

Med venlig hilsen

Hanne Wittrup
Specialkonsulent/

Jette Eikrem
Fuldmægtig

SIDE 8

Københavns Kommune
Borgerrepræsentationen
Rådhuset
1599 København V

INDGÅET
09 JULI 2012

KBHVS. BORGERREPR.

05-07-2012

Statsforvaltningen Hovedstaden har d.d. skrevet følgende til [REDACTED]

"Henvendelse vedrørende Københavns Kommunes meddelelse af alkoholbevilling uden forudgående partshøring. Kultur- og Fritidsforvaltningen

Ved brev af 29. juni 2012 har du anmodet Statsforvaltningen Hovedstaden om at vurdere lovligheden af Københavns Kommunes undladelse af at foretage partshøring af ejerforeningen forud for kommunens meddelelse af alkoholbevilling til et værtshus beliggende i en af ejerforeningens lejligheder.

Københavns Kommune har ved brev af 29. juni 2012 til statsforvaltningen afgivet en udtalelse til sagen, som vedlagt i kopi.

Det skal i anledning af din henvendelse indledningsvis oplyses, at statsforvaltningen i medfør af kommunestyrelseslovens § 48, fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder.

Hvis statsforvaltningen beslutter at rejse en tilsynssag, kan statsforvaltningen i medfør af kommunestyrelseslovens § 50, udtale sig om lovligheden af en kommunal disposition eller undladelse.

Det bemærkes, at statsforvaltningen i medfør af kommunestyrelseslovens § 48 a, selv beslutter, om der er grundlag for at rejse en tilsynssag.

Statsforvaltningen er således ikke en klageinstans men foretager selv en vurdering af, om der foreligger oplysning

TILSYNET
MED KOMMUNERNE OG
REGIONSRADET I
REGION Hovedstaden

STATSFORVALTNINGEN HOVEDSTADEN
BORUPS ALLE 177, BLOK D-E
2400 KØBENHAVN NV

JOURNAL NR.: 2012-613/1372
SAGSBEHANDLER: KHAKOE
DIREKTE TELEFON:

TELEFON: 7256 7000
TELEFAX: 38 19 01 95
GIRO: 3001 4329048

EAN-NR. 5798000362222
SE-NR. 29-37-62-20
tilhov@statsforvaltning.dk
www.statsforvaltning.dk

TELEFONTIID:
Mandag-onsdag: 09.00 - 12.00
Torsdag: 13.00 - 16.00
Fredag: 09.00 - 12.00

ÅBNINGSTID FOR PERSONLIGE
HENVENDELSER:
Mandag-onsdag: 09.00 - 12.00
Torsdag: 13.00 - 16.00
Fredag: 09.00 - 12.00

ger, der giver grund til at antage, at der er tale om en ulovlighed, der ikke er bagatelagtig.

Statsforvaltningen har tidligere i udtalelse af 7. oktober 2004, taget stilling til kommunens pligt til at partshøre naboer forud for meddelelse af alkoholbevilling.

Statsforvaltningen udtalte, at naboer, herunder en overbo/underbo, til den en restauration ikke i almindelighed skal tillægges partsstatus i forbindelse med kommunens behandling af en ansøgning om alkoholbevilling i henhold til restaurationsloven.

Der henvises til udtalelsen af 7. oktober 2004, som er vedlagt i kopi.

Statsforvaltningen finder ikke, at der i denne sag foreligger oplysninger om særlige forhold, der giver statsforvaltningen grund til at antage, at kommunen burde have anset ejerforeningen som part og foretaget partshøring inden meddelelse af bevillingen.

Det skal hertil bemærkes, at statsforvaltningen ikke finder, at det forhold, at det omhandlede værtshus er en del af ejerforeningen, i sig selv kan medføre en anden vurdering af sagen.

Statsforvaltningen har herved lagt vægt på, at den meddelte alkoholbevilling ikke medfører en tilsidesættelse af bevillingshavers forpligtelse til fortsat at overholde de for ejerforeningen gældende vedtægter, husordensregler og andre indgåede kontrakter.

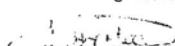
En tilsidesættelse af eller unødværlighed om disse forhold er dog af privatretlig karakter og må søges afklaret ved domstolene.

Statsforvaltningen foretager på baggrund af ovenstående ikke videre i anledning af din henvendelse.

Københavns Kommune er ved kopi af dette brev orienteret om ovenstående."

Hvilket herved meddeles til orientering.

Med venlig hilsen

Katrine Harlou
souschef

SIDE 2

BILAG 8 – UDTALELSE AF 17. SEPTEMBER 2015 FRA FORVALTNINGERNE

Til Borgerrådgiveren

Vedrørende generel egen driftundersøgelse om vejledning og sagsbehandling i øvrigt i forhold til sager vedrørende lugt- og støjklager fra brugere og naboer til beværtninger i Københavns Kommune

Ved skrivelse af 14. august 2015 til Kultur- og Fritidsforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen har Borgerrådgiveren bedt om en række yderligere oplysninger i ovennævnte sag. Forvaltningerne forsøger at besvare spørgsmålene i dette notat.

Status for implementeringen af CRM-systemet

Center for Miljøbeskyttelse er af projektlederen for CRM-systemet blevet oplyst om, at CRM-systemet forventes implementeret ultimo september 2015. Det forventes dog ikke, at systemet er fuldstændigt færdigudviklet ved implementeringen. Ud fra de foreliggende oplysninger er der således fortsat udfordringer med integrationen mellem eDoc og CRM-systemet. Denne integration er en forudsætning i projektet, og er afgørende for, at CRM-systemet kan anvendes effektivt i forhold til bevillingsområdet.

Idet administrationsgrundlaget for Gult Kort ordningen, jf. forvaltningernes udtalelser af 21. november 2014 og 17. juni 2015, har en tæt sammenhæng med CRM-systemet er det sammenfattende vurderingen, at en konkretisering af administrationsgrundlaget vil kunne ske når forvaltningerne har indhøstet de første praktiske erfaringer med CRM-systemet.

Fremsendelse af kopi af de 5 senest indkomne klager hos Center for Miljøbeskyttelse, hvor der er sket partshøring

Center for Miljøbeskyttelse har oplyst, at Center for Miljøbeskyttelse ikke har partshørt borgere. Dette skyldes, at Center for Miljøbeskyttelse ikke har meddelt dispensation fra restaurationsforskriftens regler eller meddelt påbud med lempede grænseværdier, som kun gives, såfremt dette efter en konkret vurdering ikke vil være til gene for beboere.

Dokumentation for vurderingen af spørgsmålet om partsstatus

Center for Miljøbeskyttelse oplyser, at man ikke har udarbejdet en procedure for at sikre dokumentation for vurdering af spørgsmålet om partsstatus. Begrundelsen herfor er, at såfremt der bliver truffet afgørelser, hvor der lempes eller skærpes, er praksis, at borgere og øvrige berørte interessenter bliver partshørt. Såfremt Center for Miljøbeskyttelse meddeler påbud eller forbud, varsles disse altid jf. miljøbeskyttelseslovens regler. Det vil sige, at parterne altid oplyses

NOTAT

17-09-2015

Sagsnr.
2015-0149015

Dokumentnr.
2015-0149015-5

Sagsbehandler
Klaus Vollstedt

Sekretariat og Presse

Rådhuset
1599 København V

Telefon
33 66 23 42

Direkte telefon
2939 2994

E-mail
klvoll@kff.kk.dk

EAN nummer
5798009780515

www.kk.dk

om adgangen til aktindsigt, samt muligheden for at fremkomme med en udtalelse i sagen, herunder komme med oplysninger, der kan belyse omkostninger, fordele og ulemper forbundet med afgørelsen.

Partsstatus i bevillingssagerne – dokumentation for vurdering af spørgsmålet samt fremsendelse af de 5 senest indkomne bevillingssager, hvor der er foretaget en vurdering af spørgsmålet om partsstatus

Med hensyn til de principielle overvejelser om partsstatus i bevillingssager henvises til udtalelse af 17. juni 2015.

Som anført er Kultur- og Fritidsforvaltningen ved den juridiske gennemgang af den enkelte sag opmærksom på problemstillingen med partsstatus i bevillingssager, og forvaltningen foretager derfor altid en konkret vurdering af, om der foreligger sådanne særlige omstændigheder i en sag, som evt. vil kunne medføre, at f.eks. en nabo til en restauration evt. har en sådan væsentlig individuel interesse i bevillingssagen, at vedkommende må betragtes som part i bevillingssagen.

Dette ændrer imidlertid ikke ved, at Kultur- og Fritidsforvaltningen i forhold til en konkret ansøgning om alkoholbevilling/nattilladelse lægger til grund, at de berørte naboer **ikke** har partsstatus, medmindre der, f.eks. af naboerne selv, er fremført sådanne særlige forhold, der som konsekvens evt. kan medføre, at naboerne alligevel efter en konkret vurdering må tillægges partsstatus. Kultur- og Fritidsforvaltningen henholder sig således til Statsforvaltningens udtalelser fra 2004 og 2012, hvor den kommunale tilsynsmyndighed har taget konkret stilling til spørgsmålet om partsstatus i bevillingssager.

En konkret stillingtagen til om andre (juridiske) personer end ansøger evt. kan være part i en konkret bevillingssag vil sammenfattende typisk være initieret af:

- a) at forvaltningen af egen drift bliver opmærksom på helt særlige forhold i en konkret bevillingssag, der nødvendiggør, at der tages konkret stilling til partsspørgsmålet,
- b) at en nabo el.lign., retter henvendelse til forvaltningen med påstand om, at vedkommende er part i bevillingssagen, og derfor mener sig berettiget til at blive partshørt o.s.v.,
- c) at en nabo el.lign., retter henvendelse til forvaltningen og anmoder om partsaktindsigt efter forvaltningsloven i en bevillingssag.

Dokumentationen for den konkrete vurdering findes i de – i øvrigt forholdsvis få – sager, hvor spørgsmålet om partsstatus har været rejst og er blevet vurderet af Bevillingsnævnets Sekretariat.

Side 2 af 3

Dokumentationen foregår i eDoc i det omfang, der i en bevillingssag er indikationer for, at der skal tages konkret stilling til partsspørgsmålet.

Kultur- og Fritidsforvaltningen må imidlertid konstatere, at det er vanskeligt at fremfinde de få sager, hvor spørgsmålet har været rejst og vurderet konkret. Forvaltningen vil derfor fremadrettet vurdere mulighederne for en mere systematisk registrering af sådanne sager i eDoc, således at en fremsøgning efterfølgende bliver nemmere.

Kultur- og Fritidsforvaltningen har gennem søgninger i eDoc forsøgt at fremfinde de fem seneste sager, hvor der er foretaget en vurdering af spørgsmålet om partsstatus. Disse fem sager, hvis bilag vedlægges, er følgende:

- Henvendelse af 7. september 2015 fra ejerforeningen Snaregade 4/Naboløs 4 om manglende partshøring mv. i en bevillingssag ("Marv og Ben"). Afgjort ved forvaltningens brev af 16. september 2015.
- Henvendelse af 3. september 2015 fra Thomas Boldt vedrørende Grøndalskroen og spørgsmålet om, hvorfor naboer ikke er blevet partshørt. Afgjort ved forvaltningens brev af 16. september 2015.
- Henvendelse af 28. august 2015 fra advokatpartnerselskab Moalem Weitemeyer Bendtsen på vegne af Euro Economics ApS om partsaktindsigt i bevillingssag Kongens Nytorv 19. Afgjort ved forvaltningens brev af 16. september 2015.
- Henvendelse af 11. november 2014 fra Hasse Fich om partsaktindsigt i en bevillingssag (natklub Hausers Gade 34). Afgjort ved forvaltningens brev af 11. november 2014.
- Henvendelse af 21. august 2014 fra advokat Thomas Salicath på vegne af Hotel d'Angleterre ApS – anmodning om partsaktindsigt og partshøring i forskellige bevillingssager i Hovedvagtsgade. Afgjort ved forvaltningens brev af 1. september 2014.

I samtlige sager nåede Bevillingsnævnets Sekretariat til den konklusion, at de pågældende ikke kunne tillægges partsstatus i de konkrete bevillingssager.

BILAG 9. UDDYBENDE BEMÆRKNINGER FRA KULTUR- OG FRITIDSFORVALTNINGEN AF 4. APRIL 2016

”Borgerrådgiveren *henstiller* i rapporten til, at forvaltningerne sikrer løbende vejledning af brugere og naboer for så vidt angår spørgsmålet om partsstatus, og anbefaler, at *”berørte borgere informeres om kommunens indsatser og borgernes muligheder for at påvirke udviklingen på bevillingsområdet”*. Herudover anbefaler Borgerrådgiveren, at forvaltningerne *”fortsat overvejer initiativer, der kan sikre, at berørte borgere informeres om kommunens indsatser og deres muligheder for at påvirke udviklingen på bevillingsområdet generelt og konkret.”* Borgerrådgiveren nævner: bedre søgemuligheder på kommunens hjemmeside, inddragelse af kontaktcenteret, en offentlig tilgængelig, eventuelt en løbende opdateret oversigt over verserende bevillingsansøgninger, og KFF’s eget forslag om en samlet indgang til sagsområdet.

KFF erklærer sig enig i at orientering og vejledning af sagsområdets berørte parter, og i øvrigt også aktører, kan bedres endnu mere, da det er evident, som Borgerrådgiveren skriver nederst på side 10 i den foreløbige rapport II, at *”[u]tilstrækkelig vejledning om hvordan en klage over støj- og lugtgener kan få betydning for en senere bevillingssag.....gør det sværere for borgerne at varetage deres interesser.”* Dette er også en grund til, at disse overvejelser allerede indgår i det igangsatte arbejde med at revidere kommunens restaurationsplan. Et udkast til planen forventes behandlet af Kultur- og Fritidsudvalget inden udgangen af 2016.

I rapporten adresserer Borgerrådgiveren endvidere muligheden for at tildele partslignende beføjelser til borgere med særlig interesse i en given sag om alkoholbevilling og/eller nattilladelse. I den anledning vil KFF fremhæve, som også beskrevet i KFF’s brev af 19. januar 2016, at Bevillingsnævnets Sekretariat allerede på nuværende tidspunkt yder en sådan orientering i behørig respekt for sagernes fortrolige oplysninger, og at sekretariatet løbende foretager vurderinger af, om der er grundlag for, at borgere bør/skal modtage oplysninger i givne bevillingssager.

Borgerrådgiveren anbefaler herudover, at forvaltningerne *”løbende sikrer koordination indbyrdes såvel i forhold til administrationen af deres respektive ansvarsområder som i forhold til information til offentligheden og de konkret berørte borgere og virksomheder, samt at politiet løbende inddrages og orienteres om dette samarbejde.”* KFF kan hertil oplyse, at det ved et netop afholdt møde den 14. marts 2016 er blevet aftalt at afholde tværgående møder, formentlig hvert kvartal/halvår, hvor Bevillingsnævnets Sekretariat, Center for Miljøbeskyttelse og politiet vil deltage netop med den hensigt at få etableret et uformelt forum til at sikre de bedst mulige processer for sagsområdet.

Et sidste forhold, som KFF finder anledning til at adressere er udfordringen ved overordnet at sikre borgernes forhåndskendskab til en verserende bevillingssag og/eller ansøgning om nattilladelse. Lovgivningen på området bevirker, at alle sager begynder hos politiet. I mange sager løber sagsbehandlingen endvidere over måneder, og ofte er der grundlag for at politiet i den periode udsteder en midlertidig tilladelse til drift. Driften for en given beværtning kan således have været i gang over længere tid, når ansøgningssagen kommer til behandling i Bevillingsnævnets Sekretariat. KFF er således opmærksom på borgernes behov for kendskab til sagerne, og overvejer fortsat muligheden for en hensigtsmæssig og anvendelig procedure til at orientere om verserende sager.”

BILAG 10 – TEKNIK- OG MILJØFORVALT- NINGENS BREV AF 9. JUNI 2016

Borgerrådgiveren
Vester Voldgade 2A
1552 København V

Kommentarer til Borgerrådgiverens seneste rapport vedrørende vejledning og sagsbehandling i sager vedrørende klager fra brugere og naboer til restaurationer i Københavns Kommune

Borgerrådgiveren har den 2. juni 2016 tilsendt Teknik- og Miljøforvaltningen foreløbig rapport II om vejledning og sagsbehandling i sager om lugt- og støjklager fra brugere og borgere til restaurationer i Københavns Kommune.

I forbindelse med den foreløbige rapport af den 10. december 2015 fra Borgerrådgiveren modtog Borgerrådgiveren Teknik- og Miljøforvaltningens bemærkninger af den 19. januar 2016, som er indarbejdet i rapporten.

Borgerrådgiveren har den 2. juni 2016 anmodet Teknik- og Miljøforvaltningen om at sende eventuelle yderligere bemærkninger til den foreløbige rapport II inden for 3 uger.

Center for Miljøbeskyttelse skal hermed underrette Borgerrådgiveren om følgende:

CRM

Center for Miljøbeskyttelse har implementeret CRM-systemet, som er i drift, og den daglige sagsbehandling sker nu i CRM-systemet.

Fremover vil CRM-systemet derfor være det daglige sagsbehandlings-system, hvor alle sager "dumpes" til E-doc systemet. Teknik- og Miljøforvaltningen har ikke på nuværende tidspunkt indhostet tilstrækkelig erfaring med systemet til at kunne udarbejde et decideret administrationsgrundlag for "gult kort"-ordningen.

"Gult kort-ordning"

Borgerrådgiveren efterlyser et administrationsgrundlag for "gul kort-ordningen". Det skal hertil bemærkes, at et evt. administrationsgrundlag for "gult kort"-ordningen skal udarbejdes i samarbejde med Bevillingsnævnssekretariatet i Kultur- og Fritidsforvaltningen. Uddeling af "gult kort" fremgår af Bevillingsnævnets hjemmeside.

Center for Miljøbeskyttelse vil i samarbejde med Kultur- og Fritidsforvaltningen underrette Borgerrådgiveren med kopi af administrationsgrundlaget for "Gult Kort"-ordningen, når dette er udarbejdet.

09-06-2016

Sagsnr.
2016-0248359

Dokumentnr.
2016-0248359-2
Carsten Rosenørn-Due

Center for Miljøbeskyttelse

Njalsgade 13
Postboks 380
2300 København S

Mobil
2686 5802

E-mail
joelun@tmf.kk.dk

EAN nummer
5798009493149

www.tmf.kk.dk

Et "gult kort" udstedt af Center for Miljøbeskyttelse skal forstås sådan, at Miljøbeskyttelseslovens sanktioner træder i kraft. Center for Miljøbeskyttelse har ikke hjemmel til at udstede "gule kort", men kan udelukkende sanktionere med hjemmel i Miljøbeskyttelsesloven.

Retningslinjer til sikring af borgernes partsstatus

Borgerrådgiveren henstiller endvidere i den foreløbige rapport II til, at Teknik- og Miljøforvaltningen, Center for Miljøbeskyttelse udarbejder retningslinjer for indhentelse af dokumentation til brug for vurdering af partsstatus, hvor Center for Miljøbeskyttelse fraviger reglerne i "Restaurationsforskriften" til ugunst for borgere og naboer til restaurationer.

Center for Miljøbeskyttelse forventer ikke at træffe afgørelser på restaurationsområdet, som vil være til ugunst for borgerne. Centeret er i den forbindelse opmærksom på, at afgørelser der træffes med hjemmel i Miljøbeskyttelsesloven, og reglerne som er fastsat i Forvaltningsloven, skal varsles med høring af berørte parter, såfremt der træffes afgørelser, som stiller borgerne/naboerne og øvrige berørte parter til restaurationer til ugunst. På baggrund af den nuværende praksis finder Center for Miljøbeskyttelse ikke, at det er relevant at udarbejde yderligere retningslinjer og procedurer på området.

Såfremt der opstår en situation, hvor vi fraviger ovennævnte praksis, vil vi være indstillet på at udarbejde en retningslinje til sikring af borgernes partsstatus i restaurationssager.

Derudover kan Center for Miljøbeskyttelse oplyse, at centeret løbende vejleder og orienterer borgerne om status i deres klagesager og oplyser berørte borgere om, hvilke konsekvenser en evt. klagesag kan få i en konkret bevillingssag. Det er dog en forudsætning, at der er tale om en eventuel fornyelse af bevilling til den konkrete restauration.

Borgerne bliver i den forbindelse bekendt med almindelig praksis for behandling af bevillingssager, og hvilke konsekvenser en evt. klagesag kan få for restaurationens bevilling. Center for Miljøbeskyttelse finder ikke, at en skriftlig vejledning er relevant - især set i lyset af at "restaurationsplanen" er under revision, hvori også klagemuligheder fremgår.

Revision af restaurationsplanen

Center for Miljøbeskyttelse vil i forbindelse med revisionen af restaurationsplanen foreslå, at spørgsmålet om partsstatus bliver inddraget i den videre proces, og eventuelt vil fremgå af den reviderede plan, når denne endeligt er tiltrådt.

Afslutningsvis skal Center for Miljøbeskyttelse oplyse Borgerrådgiveren, at vi ikke har koordineret vores svar med Kultur- og Fritidsfor-

valtningen, hvilket også var tilfældet i vores udtalelse til Borgerrådgi-
verens foreløbige rapport I.

Med venlig hilsen

Jørgen Lund Madsen
Konst. centerchef

Side 3 af 3

BILAG

Redaktion
Borgerrådgiveren

Kontakt
Københavns Kommune
Vester Voldgade 2A
1552 København V

Foto
Borgerrådgiveren

Tryk

Oplag

ISBN

Udgiver
Borgerrådgiveren

KØBENHAVNS KOMMUNE

Borgerrådgiveren

Vester Voldgade 2A

1552 København V

Telefon: 33 66 14 00

Telefax: 33 66 13 90

E-mail: borgerraadgiveren@kk.dk

www.kk.dk/borgerraadgiveren